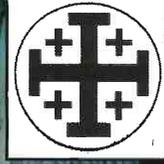
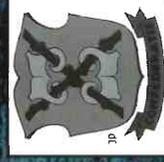
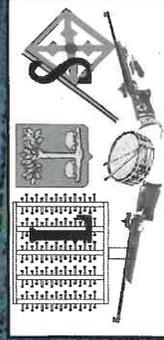
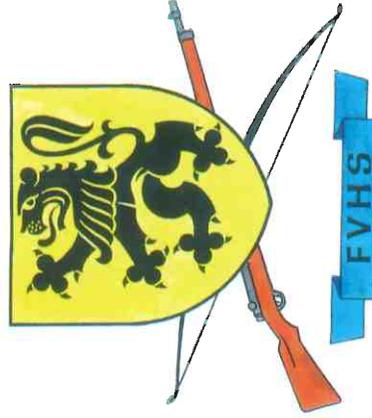

Begijnhof Lier

Vlaamse Historische Schutterszilden Federatie van

Tijdschrift van de
FEDERATIE van VLAAMSE
HISTORISCHE
SCHUTTERS-GILDEN VZW
Erkend als organisatie van volkscultuur
MB 13 maart 2001

Antwerpen

Maatschappelijke zetel + secretariaat:
Breeërsteenweg 394 3640 Kinrooi
Tel: 089-70 29 50 Fax: 089-30 53 92
E-mail: vlaamseschutters@skynet.be
Bank: 735-0011152-82

Vlaams - Brabant

Viermaandelijks tijdschrift
Jaargang 7 Nr. 13
www.vlaamseschuttersgilden.be

Uitgave & Hoofdredactie:

Louis Drees
Waterstraat 8
2400 Mol
Tel: 014/81 60 05
E-mail: louis.drees@telenet.be

Brussel

Redactieleden:

François Van Noten
Gerzevieu 73
3150 Haacht
Tel: 016/60 44 16
E-mail: fravano@skynet.be

Davy Ickx
Binkomstraat 70
3391 Meensel-Kiezegem
Tel: 016/63 24 16
E-mail: davy.ickx@scarlet.be

Limburg

Pater Karel De Wilde
Minderbroedersstraat 19
3500 Hasselt
Tel: 011/29 00 50 Fax: 011/25 06 88
E-Mail: sant.p.karel@pandora.be of p.karel.vipo@telenet.be

Davy Versleegers
Schootsheidestraat 11
3680 Neeroeteren
Tel: 089/65 78 43
E-mail: davyversleegers@yahoo.com

Oost - Vlaanderen

MET STEUN VAN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP

Druk:
Drukkerij Elite Lommel

Uitgave:

VZW Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden
Abonnementsprijs: Binnenland: € 9 Buitenland: € 15

West - Vlaanderen

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Beste Vrienden,

Het jaar 2008 is intussen alweer enkele maanden oud. De dagen vliegen voorbij.

Af en toe denken we nog eens aan het vorige jaar.

Aan die schitterende gildedag in Ieper. Zij die erbij waren, zullen dit wellicht nooit meer vergeten.

Aan de vele festiviteiten, aan al onze koningsschietingen, aan de optochten, aan de prachtig gelukte Nationale Koningsschieting in Kaulille, enz...

Dat zijn onze schuttersgilden. Wanneer ze naar buiten komen, bestaat er niets mooier meer dan dat: prachtige kledij, drumbands, muziek, enz...

De Federatie doet haar best om dit alles te blijven ondersteunen.

Onze schietwedstrijden moeten omringd blijven met de aloude tradities.

Na de gildedag in Ieper heb ik ettelijke mails en telefoontjes gekregen met welgemeende dank aan onze Federatie, dank omdat we zoveel leden, de echte gilden hebben getoond, dank omdat zoveel gilden niet wisten dat er nog zoveel andere gilden zijn.

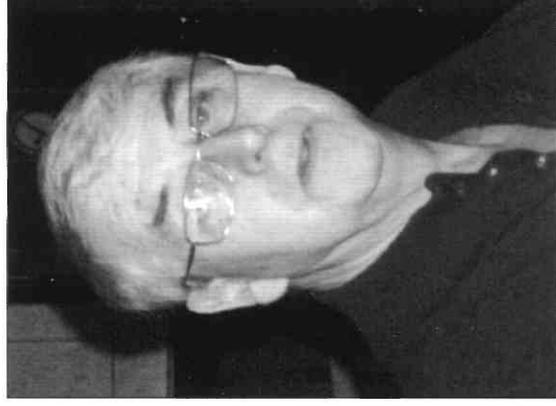
Velen hebben kennisgemaakt met de Westhoek. We hebben mekaar nog beter leren kennen en vastgesteld dat we allemaal één grote familie zijn. Wat bij onze gilde leeft, leeft ook bij elke andere schuttersgilde, om het even waar in Vlaanderen.

Beste vrienden, ik denk dat we mogen zeggen dat we op de goede weg zijn. Ook onze jongeren vinden dit prachtig.

Ondanks al het geklaag over gebrek aan jongeren moet ge maar eens rondkijken hoeveel schuttersgilden jongeren in hun rangen hebben.

En zij komen niet enkel en alléén om te schieten, maar ook voor de andere activiteiten en vooral voor de gezelligheid tussen hun vrienden, samen op stap met hetzelfde doel.

Bij wedstrijden, allen voor één en één voor allen.

Zo hoort het ook. Laat ze a.u.b. niet weggaan.

Daarom vindt de Federatie dat 2008 een jaar moet zijn van ondersteuning van de jeugd. Wij trachten documenten samen te stellen waar onze jongeren iets aan hebben.

Tevens is er een dvd in de maak die ons eens, zo volledig mogelijk, een beeld moet geven over het gildeleven in Vlaanderen.

Zij die initiatief nemen of willen nemen wat één of andere actie naar de jeugd toe betreft, mogen ons altijd contacteren. Ik denk aan de school of aan de jeugdbeweging. In Limburg zijn ten andere al verschillende scholen op bezoek geweest bij de schutterijen.

Er staan ook lessenreeksen in de steigers. Ook wij weten dat veel jongeren op bepaalde leeftijd afhaken. Er komt de universiteit of hogeschool. Ze gaan werken. Zij gaan uit, komen een vriendje of vriendin tegen die wat roet in het schuttersleven gooit. Nog wat later sticht men een gezin. Men koopt of bouwt een woning, kleine kinderen komen, de carrière moet uitgebouwd worden, enz...

Wanneer zien we deze jongeren terug? Juist, wanneer ze veertig jaar zijn.

De carrière is er, de grootste kosten van de woning zijn achter de rug en men is uit de pampers.

Men gaat opnieuw zijn hobby uitoefenen en men denkt aan de schuttersgilde van vroeger. Het is dus belangrijk dat men jongeren zo vlug mogelijk het gildeleven leert kennen. Uiteraard zijn er ook jongeren die hun schutterij niet opgeven. Ze gaan er voor en het zijn vooral zij die de toekomst van onze schutterijen in de hand hebben.

Steun deze jongeren en bereid hen voor op de overname van de fakkel. Doe het geleidelijk aan, zodat ze niet opgebrand geraken voor ze moeten beginnen.

Het zou sommige schutterijen en gilden een grote stap vooruithelpen wanneer sommige oude bestuursleden, met zéér veel verdiensten, deze overgang eens wilden aanvaarden, hun status wat opzij konden zetten...

We gaan dus niet klagen, maar we gaan er iets aan doen.

Op vele plaatsen is het al gelukt.

Wie wil nu verantwoordelijk zijn voor het opdoeken van zijn schuttersgilde, een schuttersgilde die misschien eeuwen oud is?

Ik wens aan iedereen véél moed en doorzettingsvermogen om er voor te zorgen dat uw gilde, uw schutterij, uw maatschappij, nog heel lang kan verder werken.

Paul Stoop

WOORDJE VAN DE REDACTIERAAD

20 januari: naamfeest van Sint-Sebastiaan en voor de vele Sint-Sebastiaansgilden sinds mensenheugenis aanleiding om te feesten, ieder op zijn manier, gaande van één dag tot drie, zelfs vier dagen. Daarom dit gedicht van Bert Peleman, opgedragen aan al die gilden, die niet alleen kunnen feesten, maar die ook nog andere pijlen op hun boog hebben.

TOT DE VLAAMSE SCHUTTERSGILDEN

*Nog stapt gij stralend op in stoeten
of vormt een grote erewacht!
Nog kunnen wij U trots begroeten
in luisterrijke klederdracht!*

*Met hand- of kruisboog stoer gespannen
staat gij gespierd, de hoofden koel.
Met vuisten die de vrees verbannen
mikt gij verbeten naar het doel!*

*En vroom eert gij uw schutspatronen:
Sint Joris en Sebastiaan
die in beroekte nissen tronen
om zoveel kaarsen erg voldaan.*

*Maar na de mis wordt er geklonken
en viert de schuttersgilde feest,
en wordt het felste bier geschonken
zoals het eeuwen is geweest.*

*Want, naar een volksspreuk ons komt leren,
-vraag het Sint Joris en Sebastiaan!-
kan ook de schutter stevig "teren "
en mag ... de boog niet steeds gespannen staan!*

*"Volk van Bosch en Breugel"
BERT PELEMAN*

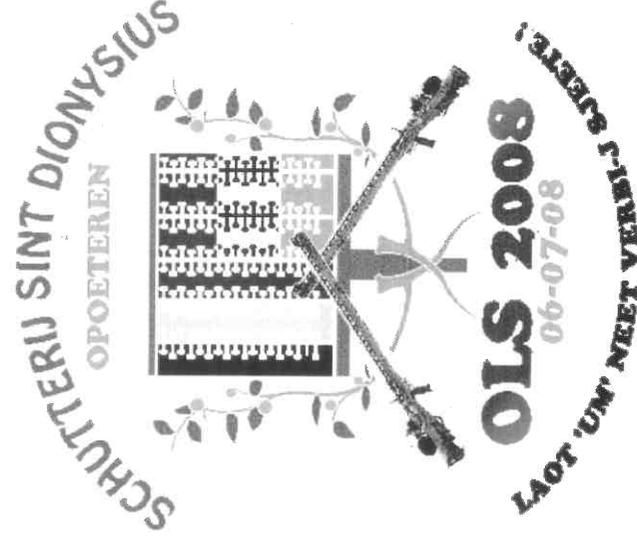
... en na de teerfeesten, de dagen zijn al serieus gelengd, het wordt stilaan warmer ... de lente is in aantocht: tijd om er opnieuw stevig tegenaan te gaan en er opnieuw een prachtig gildejaar van te maken. Maar tussen de schietingen en andere drukke activiteiten door, denk ook eens aan de redactie van uw tijdschrift en stuur ons een artikel over uw gilde, over die drukke activiteiten, over een viering, enz... wij zorgen voor de rest. Alleen op die manier kunnen wij een tijdschrift maken voor en door de gilden en schutterijen, van de Westhoek tot aan de Maaskant. Alvast bedankt.

De redactie (F. Van Noten)

HET OLS-LOGO VOOR 2008 TE OPOETEREN Schutterij St.-Dionysius Opoeteren (Maaseik)

Het OLS-logo is ontworpen door Jos Jansen, inwoner van Opoeteren en tevens lid van de werkgroep pr en sponsoring. Hij heeft getracht om zowel de elementen eigen aan het OLS als de elementen eigen aan Opoeteren in het logo te verwerken. Het is een sober logo met weinig tierlantijntjes en dus makkelijk te gebruiken voor drukwerk. Hier in zwart-wit afgebeeld, maar in kleur heel aangenaam om zien. In kleur zijn de buksen, bölkes en de driekleur van België en Nederland die refereren naar het OLS, duidelijk te herkennen. De bosbessen geven het logo niet alleen een groen, maar ook smakelijk tintje. Zij mochten zeker niet ontbreken in het logo, want de bosbessen zijn kenmerkend voor ons dorp. Jaarlijks vinden we dit lekkers dan ook terug in de vele bossen die Opoeteren rijk is.

OLS 2008 OPOETEREN
heeft nu ook
zijn eigen PROMOTEAM!!!

**Waar je gaat langs
Limburgse wegen
kom je het OLS 2008
promoteam tegen....**

*Met deze slagzin ging het promoteam van het OLS 2008
op 17 december 2007 officieel van start.
Op 06/07/08 zal het Oud Limburgs Schuttersfeest schitteren in
OPOETEREN.*

Om van dit evenement dé belangrijkste gebeurtenis te maken in de geschiedenis

van OPOETEREN-MAASEIK anno 2008 zocht het promoteteam naar een aangepaste outfit om op verschillende evenementen publiciteit te voeren.

Én opvallen zullen ze...

want ze kregen een opvallende oranje outfit aangeboden door Mercerie Sonja, borduur- en handwerkzaak, en vervoer en grondwerken Jos Cillen, beiden uit Bree. *“Wij vinden het belangrijk dat dit cultureel-historisch evenement blijft bestaan,”* aldus Sonja Damen en Jos Cillen, *“en daarom willen we dan ook dat het promoteteam opvalt. Door hen te voorzien van een aangepaste outfit willen wij graag ons steentje bijdragen aan de organisatie van het Oud Limburgs Schuttersfeest 2008 in Opoeteren (Maaseik).”*

Dus let op, want je zal het promoteteam OLS 2008 de komende maanden zien flitsen op alles wat belangrijk is!

Martine Luwel

DE SINT – JORISKAMER UIT HET VERENIGINGSLEVEN IN DIEPENBEEK – BOEK HEEMKUNDIGE KRING

Het is de oudste maatschappij van Diepenbeek. Men kan niet met zekerheid zeggen wanneer de Kamer werd gesticht, maar ze is zonder twijfel honderden jaren oud. In 1750 werd door notaris L. Achten een afschrift gemaakt van de oudste reglementen 'conform aan de regels van de oude kaart'.

De Sint-Joriskamer werd gesticht om in te staan voor de veiligheid van de bevolking. Dit blijkt uit één van de artikelen die de kaart samenstellen: **'De broeders altoos beeverd voor het algemene last en uitroeiing van alle dieverijen'**.

De voornaamste gebeurtenissen in de jongste periode:

- het koningssschieten (aan de ingang van de Jeugdstraat);
- het vergezellen van het Allerheiligste in de processie;
- meedoen aan schietwedstrijden.

De voornaamste attributen zijn:

- de vlag: geschonken door Z.M. de koning, overhandigd door de burgemeester Henri Vandebroek en gewijd door pastoor Claes;
- de buks: het geweer gebruikt bij het koningssschieten.
- de breuken: medailles verkregen bij het koningssschieten en door de koning gedragen bij optochten.

De volgende breuken bevinden zich aan de halsriem van de koning:

- 1 Hub. Croels; keyser- ende M. Timmermans
- Keyserinne – 1752
- 2 S. J. -1861
- 3 I. V. D. Linden – Koning – 1864
- 4 J. Van der Linden – Koning – (zonder jaartal)
- 5 L. Gubbelmans - Koning – 1867
- 6 L. Breilings – Koning – 1871
- 7 N. Cosemans – 1877
- 8 Jean Slegers – 1884
- 9 J. Slegers – 1890
- 10 J. Slegers – 1890
- 11 Lucas Smeets – Koning – 1892
- 12 Jean Machiels – Koning – 1907
- 13 M. Wolfs – 1913

- 14. Jan Machiels – Koning – 1917
- 15. Jan Machiels – Keizer St.-Joriskamer Diepenbeek- 1923

- 16. Alfons Mesotten – Koning - 1936
- 17. Baerten Alfons – Koning – 1962 wandelstok met zilveren handvat (voor de koning).

- spiesen, die in de processie meegedragen werden.

Het laatste volledige bestuur dat bekend is, is dat van 1963:

- voorzitter: Baerten Alfons, Molenstraat 9, Diepenbeek;
- secretaris-penningmeester: Smeers Arthur, Nieuwstraat;
- 1ste luitenant: Lambrichts Willem, Kukkelbosstraat;
- 2de luitenant: Smeers Andriës, Dorpheidestraat;
- 1ste kamermeester: Martens Emiel, Kerselaar;
- 2de kamermeester: Bos Jan, Varkensmarkt;
- vaandrig: Vanspauwen Theophile, Boeketstraat;
- knaap-vendelzwaier: Achten Georges, Kapelstraat;

Hier volgt de volledige lijst der leden: Vanspauwen Theophile, Lambrichts Willem, Lieben Martin, Smeers Andriës, Achten Henri, Nelissen Lambert, Martens Christiaan, Achten Louis, Lambrichts Emiel, Martens-Machiels Jean, Machiels Willem, Martens Emiel, Achten Jan, Ketelslegers Emiel, Bos Jan, Achten Georges, Gaens Jozef, Baerten Alfons, Smeers Arthur, Klinkers Henri, Smeets Desiré, Claesen Hubert, Claesen Jan, Panis Jan, Steegmans Camiel, Grosemans Emiel, Smeers Henri, Lieben Louis, Henckaerts Jan, Panis Jean, Maris Jozef, Merken Jean, Vanspauwen Yvan, Broeders, Grosemans Jos, Smets Maurice, Vanhex Maurice, Vandebroek Albert.

Later is Jan Bos secretaris geweest en als laatste Swers. Toen verzwaakte de werking om dan helemaal stil te vallen. Gelukkig staan er nu mensen gereed om de vlag over te nemen;

1752

SINT – JORISGILDE VAN DIEPENBEEK REGEL

Hij die wil lid worden, moet zich aan de volgende artikels onderwerpen (goedgekeurd 28 april 1929):

- I Zedig van gedrag, rooms-katholiek, en er mag niets te zeggen zijn.
- II Een inkomgeld betalen van 20 fr.
- III Een tweemaaljarige bijdrage van 10 fr. betalen.
- IV Zich laten voorstellen door een gezelschap, op een zondag of heiligendag, op de dagen, waarop de vergadering verplichtend is, dit wil zeggen, in april om dan gekozen te worden of niet, op de vergadering van augustus op welke vergadering die zich voorstelt niet aanwezig mag zijn.

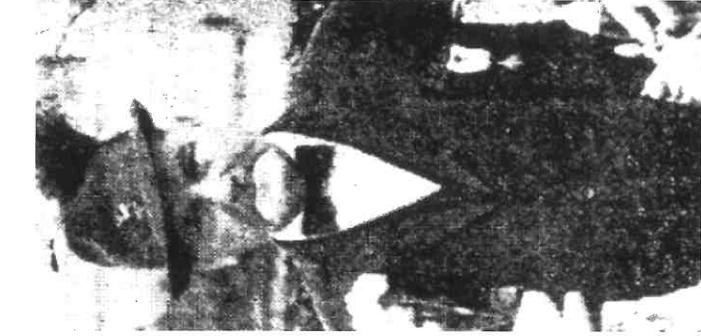
- V Deze twee vergaderingen zijn verplichtend op straf van 5 fr. zo er geen wettelijke redenen bestaan.
- VI Op St.-Jorisdag wordt er een dienst voor de afgestorvenen gedaan waar elk lid moet vertegenwoordigd zijn op straf van 2 fr.
- VII Elk lid is verplicht aan de volgende feestelijkheden, God ter ere, deel te nemen, of zich doen vervangen door een persoon van het mannelijk geslacht, boven de 14 jaar, in de twee processies welke jaarlijks worden gehouden voorzien van flambouwen op straf van 5 fr.
- VIII Bij overlijden van een der leden of diens echtgenote is men verplicht tegenwoordig te zijn op de begrafenis op straf van 5 fr.
- IX Ook kan men zich doen vervangen door een familielid, van boven de 14 jaar, doch zich melden aan het lokaal of aan een lid.
- X Een lid dat in het huwelijksbootje stapt, zal 6 weken na het huwelijk de gilde vereren met 1/2 ton bier, of het gelijke bedrag storten in de kas.
- XI Het vogelschieten welk gebeurt met grote kermis is niet verplichtend, doch men kan zich slechts doen vervangen door een lid van de kamer.
- XII Hij die ophoudt lid te zijn, is verplicht als eerlijk man al zijn schuld welke hij heeft aan de Maatschappij te voldoen en is verplicht zijn opzeg te doen drie maanden voor de verplichte vergadering per brief aan de koning.
- XIII Hij die de vrede en het plezier der Kamer stoort wordt ontslagen als lid.
- Uittreksel genomen uit de statuten, welke zijn opgemaakt en goedgekeurd door de stichters ten jaren.

Getekend en goedgekeurd 28 april 1929

De koning	De kamermeesters	De schrijver
J. Machiels	F. Pieters J. Bielen	J. Martens.

Een krantenknipsel van 1965 vermeldt voor Diepenbeek:

Koningsschieten – Vandaag zondag zal volgens de aloude traditie het koningsschieten plaats hebben bij de St.-Jorisdag van Diepenbeek.

Plaats: Hoek
Jeugdstraat,
Steenweg op
Hasselt aan de
"Schietboom".
Wij zijn benieuwd
wie de tweejarige
koning Fonske

Baerten dit jaar zal kunnen onttromen.

Wegens de verkiezingen in Duitsland moest de broedergilde van Lövenich belet geven daar waar zij de vorige jaren steeds op het appel aanwezig was.

Na de aanstelling van de nieuwe koning komen alle schutters samen in het lokaal van de Stationstraat.

Aanvang van het koningsschieten: 15.00 uur.

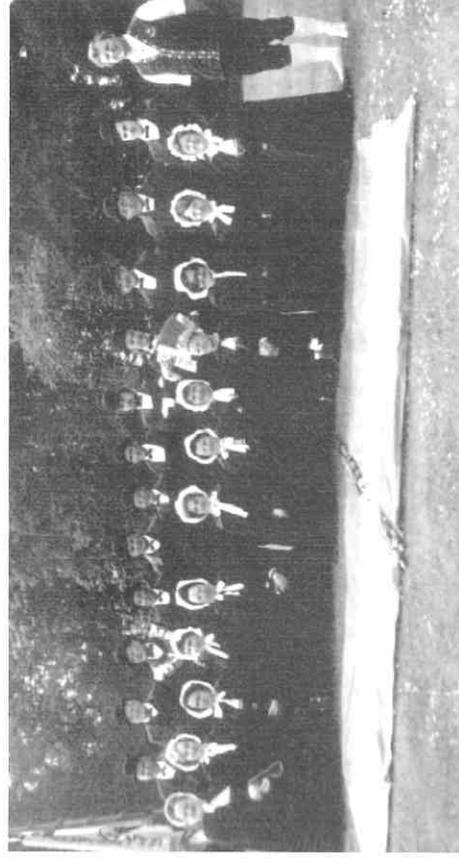
Jean Bosch uit Diepenbeek, koning bij de Koninklijke St.-Jorisdag. Voordien had hij zich reeds koning geschoten bij de Koninklijke Vrije Schutters van Diepenbeek. Uit Het Volk, 12/10/1968.

UIT HET GilDEBOEK VAN MEENSEL-KIEZEGEM

De Koninklijke Sint-Sebastiaansgilde van Meensel bestaat reeds lang. Als we het opschrift op het vaandel mogen geloven zelfs al van 1560. Aangezien het huidige gildeboek pas van 1803 dateert, kunnen we daaruit niet precies achterhalen wanneer de gilde werd opgericht. Vermoedelijk deed Frans Coeckelberghs, de man die na de Tweede Wereldoorlog mee de Meenselse gilde heroprichtte, er een volksdansgroep in stichtte en van 1946 tot en met 1959 koning van de gilde was, wel enig onderzoek naar het ontstaan. In het gildeboek vinden we volgende tekst van zijn hand:

De Boogschuttersgilde verkreeg een Reglement in jaar 1717 op 31 mei.

De gilde van Meensel bestaat reeds lang voor deze datum Inderdaad op 28 september 1616 was er te Meensel een schutterhuuse waarvan zich een steen op Het Kerkhof bevindt de andre steenen werden verkocht aan Jan Nijs

Groepsfoto Groot Brabants Gildefeest, Huizingen 1969

Het Reglement uit 1717 dat in voorgaande tekst vermeld wordt, is niet terug te vinden in het

gildeboek. Wel vinden we er één

uit het jaar 1803, dat zelfs tot 1864 werd aangevuld. Hieronder enkele artikels:

Regliment door ordonantie der overheyd van de gulde volgens de kaerte

1 *item als er hem jemant presenteert om in dese gulde aengenomen te worden sal sijnen eed moeten doen voor den hoofdman en koning deser gulde te weten: dat hij getrouwelijc alle artikels van de kaerte deser gulde zal gehoorzaemen daerenboven zal hij moeten voor zijn incoomgeld betaelen de somme van twee guldens sestien stuivers 't eerste jaer, en geen gelach moeten betaelen: het tweede jaer nog twee gul: sestien st: en betaelen daerenboven sijn gelach gelijk een ander*

[...]

3 *item zoo daer eenen guldebroeder komt ziek te worden of ziek te zijn soo sal den kneegt der gulde moeten eenen stoop bier draegen op den eersten dag, ende voor de meerdere dagen moet den zieken zijn bier doen haelen*

[...]

5 *item sullen allen afftijvige zusters deezer gilde moeten hebben eene gezonge mis gelijk de broeders en de selve sal door het corpora moeten betaelt woorden en van de zusters moeten by gewoont woorden tot laetse wil der afftijvige*

[...]

10 *op den 22ste januarus 1864 is vastgesteld door de overheyd van de gulde van meensel als volge als dat alle confreers moeten tegenwoordig zijn in alle de missen van de gulde het zy afftijvigen- of andere missen op boete van eenen franc*

11 *idem is vastgesteld als volgd als dat ideren confreer moet wel geregeld tegenwoordig zijn in de twee processen op boete van eenen francs die er niet zal in tegenwoordig zijn*

[...]

12 *alle guldenbroeders moeten tegenwoordig met den vogelscheit ider met eenen boog met twee hooren en ideren confreer zal moeten schieten op zijnen numer door het lot aengeduyd*

13 *ideren confreer die zig zal in gramschap of coleère komen te stellen en schandaelen in de kamer komen te geeven zal insgelijc gestraft worden voor eenen halven franc boeten*

14 *als eenen gulden broeder zelf in de missen niet kan tegenwoordig zijn mag hy eenen in zijn plaets gaen maar hy moet het aen den boetmeester waerschuven en ingeval als den als den boetmeester niet zou straffen moet hy zelfs de straf ondergaen*

Uit dit laatste artikel blijkt dat er in de gilde van Meensel iemand was die de boetes inde. En dat ze in Meensel niet allemaal heilige boontjes waren, blijkt uit het regelmatig opduiken van beboete gildebroeders (maar ook -zusters) in het gildeboek:

In 1851:

*Daer is een boete Elisabeth denruyter voor 50 centimen voort kussen van ....
Daer is boete Jan Bastyns voor kwestie tegen Elisabeth denruyter*

In 1886:

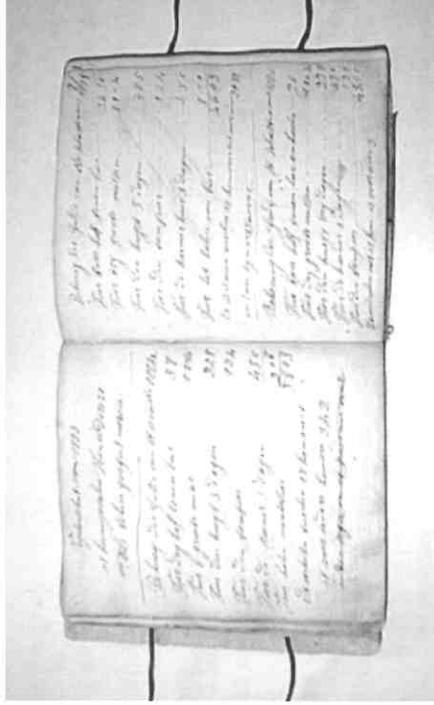
Ferdinand verdeyen voor 50 sen boeden voor niet de kompere in de procesi

In 1895:

Joseph Dereze is in booten om in de mis niet geweest te zyn

Boetes voor ruziestoken, niet aanwezig zijn tijdens de processie of tijdens een mis, ... allemaal werden ze geïnd door de "boetmeester". Maar er waren, zo blijkt uit het gildeboek, in de loop der jaren nog heel wat "hoge" functies in de gilde. Uiteraard vinden we een koning, een hoofdman, een deken en soms ook een secretaris terug. Daarnaast wordt er in het gildeboek ook een tamboer, een kapitein en een paar keer een "serjant" (sergeant) vermeld. Van waar deze twee laatste functies kwamen weten we niet; hun oorsprong staat niet in het gildeboek vermeld. Op de vraag of de Meenselse gilde een militaire oorsprong had of niet moeten we het antwoord dus spijtig genoeg schuldig blijven. Vandaag de dag worden de volgende functies gebruikt: keizer, koning (en koningin), hoofdman, vaandeldrager, penningmeester en secretaris.

Het grootste deel van het gildeboek bestaat uit de jaarrekeningen van de gilde. Voorbeeld:

Rekening van de vogelscheut, koningsschieten 1883

Rekening van de Gulde van Ste Sebastiaen van het jaar 1828 was deken M: Basteyns

Voor bier 2 tonnen distersch

20-0-0

Voor vracht van het zelve

1-0-0

Voor vijf missen

8-18-0

Voor de kamer met toebehoetens

6-0-0

Voor den knecht

1-12-2

Voor bier te koop

0-4-0

Voor Ste Bastiaen te draegen in de processie

0-5-0

Voor de speleman

3-13-2

Voor preparatie aan de pieck

0-2-0

4i-12-0

5 stuyvers over op de rekening van 1827
en 3 - 10 - 0 van het uitkomen van H.
Timmermans is samen

3 - 15 - 0

gerekent door 22 gulde broeders is idem
1 - 14 - 2 en dan sijn er 2 stuyvers over voor
het jaar 1829

37 - 17 - 0

Tekst in het gildeboek over de aankoop van het vaandel

Regelmatig duiken ook afrekeningen op voor de driejaarlijkse "vogelscheut", m.a.w. het koningsschieten. Toch vinden we af en toe ook een verkiezing van de koning (maar ook voor andere bestuursfuncties) terug, zoals in het jaar 1870.

- 1 Den 20ste Januarius 1870 is door de meerderheyd van stemmen Koning gekoozen Sebast van roelen voor eenen termyn van 3 agtereen volgende Jaeren en moet niets meer betaelen als zijn gelag
- 2de is arnoldus Timmermans door de meerderheyd van stemmen gekoozen voor deken voor 3 agtereen volgende Jaeren

Of in 1844:

Daer is voor capitiijn gekoozen in 1844 Ludovicus vandegaer voor eenen termijn van 7 jaeren met den vogel scheut te veranderen in 1851 te herkiezen.

Simon Natens is Deken verkozen voor een jaer te beginnen van Ste bastiaen 1844 tot Ste bastiaen 1845 en moet in den zelven tijd met de schael rontgaen in alle dinsten.

Daer is voor deken gekoozen Matheus Nys te beginnen van den Ste Sebastiaen 1845 tot het jaer 1846 en moet ook ter zelver tijd met de schael ront gaen in alle dinsten.

Een voorbeeld van een rekening voor het koningsschieten (rekening van 1851):

Rekening der gulde van den nieuwen koning

Die moet betaalen eene half ton bier gelijk de gulde zal hebben en is koning gevallen Arnoldus timmermans den 28 Junius 1851 voor eenen termeyn van dry agtereen volgende Jaeren Afgeleverd den zelven dito de breuk en vogel met vyfthien plaeten

<i>Rekening der gulde van den vogelscheut van 1851</i>	
<i>eenen ton Bier</i>	13 50
<i>voor den tamboer</i>	i 28
<i>voor de kamer huer</i>	1 28
<i>voor den knegt</i>	1 66
	—
	17 72

te verdeelen tusschen 20 confreers is voor ideren confreer met den restand van 14 cent te kort op de mis van gasper siemons “ 89 en dan zijn er 6 centimen te kort

Zoals je ziet, moest de nieuwe koning zijn broeders al direct trakteren met een halve ton bier...

Wanneer we aan de hand van het gildeboek de lijst van de koningen vanaf 1803 tot heden opmaken, valt het op dat vanaf 1886 er blijkbaar geen koningsschieting meer plaatsvond. Vanaf dat jaar en tot op heden werden alle koningen gekozen. De laatste die (in 1883) de eer had “koning gevallen” te zijn, was een zekere Henri Dereze. Hij was tevens de eerste die meerdere malen als koning werd gekozen: in 1886, 1889 en 1893, in totaal een koningschap van 13 jaar.

De volgende die meermaals tot koning gekozen wordt, is Constant Lemmens: in 1910, 1913 en 1925. Hoewel de Eerste Wereldoorlog hier middenin viel, vinden we in het gildeboek rekeningen van 1914 en 1919, wat erop wijst dat de gilde blijkbaar een erg “korte” oorlogsonderbreking kende. Het gildebestuur werd in 1925 herbenoemd, zoals blijkt uit volgende tekst in het gildeboek:

In zitting van drie en twintigste Januari 1925 zijn benoemd als leden door den Bastiaan raad

Kenes hoofman
Lemmens Koning
Trompet Deken
Caubergs Kapitaine

In zitting van 23 Jan is het bestuur hernoemd

De laatst genoteerde rekening voor de Tweede Wereldoorlog dateert uit 1939. Daarna werd het stil tot 1946, toen de gilde opnieuw uit de oorlogspuinen opstond. De eerste naoorlogse koning werd Frans Coeckelberghs. Hij werd eveneens meermaals herkozen: in 1949, 1952 en 1955. Hoogtepunt van zijn koningschap was waarschijnlijk wel de viering van het 400-jarig bestaan van de Koninklijke Sint-Sebastiaansgilde Meensel in 1956. Daarna werd het gildeboek niet meer jaarlijks bijgehouden, maar we kunnen er nog wel een aantal recentere zaken in terugvinden.

Zo kunnen we lezen dat het huidige vaandel op 26 februari 1960 geleverd en bij “Manufacture De Dijle” in Mechelen geweven werd. Kostprijs was toen 6.609 frank, die volledig betaald werd door keizer Frans Coeckelberghs. Hij deed dit als waardering voor zijn andere gildebroeders en -zusters, omdat zij tussen 1955 en 1960, zowel in binnen- als buitenland, heel wat succes hadden met hun volksdansoptredens. Hoogtepunten waren waarschijnlijk wel de optredens op de Wereldtentoonstelling te Brussel in 1958-1959. Daarnaast kaapten de dansers in 1959 ook de eerste prijs weg tijdens de Kempense Gildefeesten in Herentals, dit tussen maar liefst 103 deelnemende gilden. Het jaar erna werden ze tweede.

Maar ook op andere plaatsen werd de dansgroep gevraagd: zeevijding en vissersfeesten (Blankenberge), druivenfeesten (Overijse, 2x), bierfeesten (Wieze), cultuurdagen (Gooik en Rotselaar), Nederlandse culturdagen (Ukkel en Kessel-Lo), Sint-Rochusviering (Aarschot), carnavalstoeten en forumfeesten (Tienen), volksfeesten (Zoutleeuw, Sint-Joris-Winge) enz.

Voorkaft gildeboek

Naar aanleiding van "Het jaar van het dorp" werd de gilde enthousiast verwelkomd te Molenbeek, Sint-Joris-Winge en Kessel-Lo, alsook voor "De dag van de Rijkswacht" te Vissenaken. Ook de Toeristische Federatie van Brabant deed beroep op onze dansers, eerst voor een jaarlijks optreden op het vakantiesalon en later ook naar aanleiding van de Mallemunt te Brussel, waar onze groep haar beste beentje moest voorzetten tussen het internationaal gezelschap op het Muntplein. Spijtig genoeg is deze traditie grotendeels verdwenen door de vergrijzing van de leden en het gebrek aan genoeg opvolgers. Ook waren er enige tijd enkele vendeilers verbonden aan de gilde.

In 1959 werd Frans Coeckelberghs tot keizer gekozen van de gilde; zijn opvolger als koning werd Prosper Pasteyns. Deze deed eveneens heel wat inspanningen voor de gilde en de dansgroep, die o.m. tweemaal op het zomercarnaval in Wavre mocht optreden. In 1968, het jaar dat keizer Frans stierf, deed Prosper afstand van zijn koningschap en werd op zijn beurt keizer.

De opvolger van Prosper (gestorven in 1974) werd Petrus ("Piëje") Ottenbourg (gestorven op 12 juli 2004). Een jaar na zijn aantreden in 1968 had hij het al voor elkaar gekregen om 24 nieuwe leden te werven, zodat het ledenaantal 58 bedroeg. De gilde nam deel aan heel wat Brabantse Gildefeesten. Eén van de belangrijkste was waarschijnlijk wel het gildefeest van 4 en 5 oktober 1969 in Huizingen, toen het vorstenpaar Boudewijn en Fabiola de gilden met een bezoek vereerden.

In 1975 werd er in de gilde een nieuwe vrijetijdsbesteding gelanceerd: schietingen op liggende en staande wip. Tegenwoordig doet een twintigtal van de aangesloten leden mee aan deze schietingen, waaraan ook andere Hagelandse gilden deelnemen.

Onze gilde neemt eveneens jaarlijks deel aan het Brabants Kampioenschap, de Vlaamse Gildedag en het Nationaal Koningsschieten.

In 1993 gaf Petrus, na 25 jaar koningschap, de fakkel over aan Adolf ("Dolfke") Coeckelberghs en kreeg daarbij eveneens de titel van keizer. Voor zover we konden nagaan, is er niet één koning geweest die zo'n lange loopbaan achter de rug had. Ook voor zijn periode als keizer is Petrus recordhouder: 11 jaar, tegenover de 9 jaar van Frans Coeckelberghs. Momenteel heeft de gilde van Meenseel, na de dood van Petrus, geen keizer meer.

Tot slot werd ondergetekende in 2006 koning der gilde. Het jaar daarop wist hij zich tot Opperkoning van Brabant te schieten, waardoor onze gilde voor de allereerste keer in haar geschiedenis het Groot Brabants Gildefeest mag organiseren. Dit gaat traditiegetrouw door op het laatste weekend van juni, dus 28 en 29 juni 2008, in en rond het Ontmoetingscentrum te Meenseel-Kiezegem. Iedereen is bij deze ook van harte uitgenodigd.

Uiteraard zou een gilde niets zijn zonder leden. In het gildeboek zijn verschillende ledenlijsten opgenomen, o.m. uit 1848, 1882, 1910, 1946, 1959, 1980 en 1993. Het hoogste aantal leden vanaf 1803 moet ergens tussen de 40 en 60 leden gelegen hebben. Tegenwoordig zijn er een veertigtal leden bij de gilde aangesloten.

Tot slot geven we u het gildereglement uit 1952 nog mee.

Het Regelimt vant jaar 1952

- 1 *Ieder lid moet alle jaren met sint Bastiaan de H mis bij wonen alsook elke Gilde zuster*
- 2 *In Het Gilde Huis zal elke zich fatsoenlijk gedragen tegen over al de andre leden ten 3de Het is verboden met stink Bommen te werpen of iets dat andre onaangenaamheden kan Bezorgen*
- 3 *Ten 4 Ieder lid die het goed meent is Bezorgt om het andere zoo aangenaam mogelijk te maken.*
- 4 *Het is verboden kwaad te spreken van andre, of slechte liedjes te zingen*
- 5 *Ieder lid moet in de Procecie tegenwoordig zijn als ook bij elke begrafenis van de Gilde broeders en zusters.*
- 6 *Alle drie jaren moet er eene nieuwe Koning gekozen worden als ook de Bestuurleden.*

Davy Ickx

Groepsfoto teerfeest 2007

DE LICENTIE IS ER .... EN NU ???

Nu de meesten van ons reeds hun licentie bezitten (volgens goed ingelichte bron heeft de Federatie er, tot op heden, ongeveer 1.300 uitgeschreven) is het tijd voor wat nabeschouwingen:

Maar eerst het belangrijkste: De wapenbezitters dienen zo spoedig mogelijk een kopie van hun licentie op het Provinciehuis (dienst wapenwet) af te geven. Zo worden de kosten i.v.m. de vergunning vermeden.

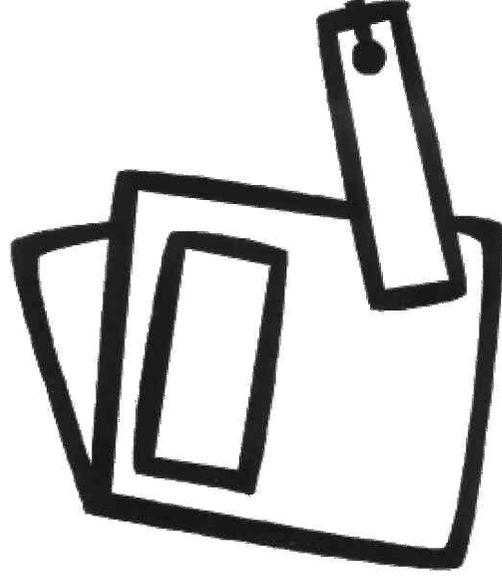
1. Wanneer moet ik mijn licentie verlengen?

- Binnen het jaar na uitreiking van de licentie.

Voorbeeld: Uw licentie werd uitgereikt op 03 oktober 2007. U moet uiterlijk vóór 03 september 2008 de verlenging van uw licentie aanvraagd hebben.

2. Aan welke voorwaarden moet ik voldoen om de verlenging van de licentie te bekomen?

Aantonen, bij middel van het schietboekje, dat u aan minstens 12 schietbeurten hebt deelgenomen, gespreid over een periode van minstens twee trimesters (een half jaar). Deze trimesters moeten vallen binnen de periode van de geldigheid van uw licentie. Nemen wij het voorbeeld van hierboven dan moet deze schutter kunnen aantonen dat hij reeds in maart 2008 minstens één schietbeurt uitgevoerd heeft.

Een recent (niet ouder dan 3 maanden) bewijs van goed zedelijk gedrag dient bij de aanvraag gevoegd te worden

3 Het SCHIETBOEKJE: (zie ook de afzonderlijke rubriek)

Het schietboekje is een belangrijk document. Het is de enige geldige manier om uw schietbeurten te bewijzen. Wie niet voldoende schietbeurten heeft, verliest zijn licentie. Op de laatste vergadering van het Genker Verbond werden de verantwoordelijken van iedere gilde, die het schietboekje mogen aftekenen, opgegeven...Zij zijn de enigen die in uw schietboekje hun stempel of handtekening mogen zetten ten teken dat u er uw schietbeurt uitgevoerd hebt.

Hou er rekening mee dat -voor het Genker Verbond althans - het gewoon oefenen aan de eigen schietstand niet aanvaard wordt als een schietbeurt. Worden wel aanvaard: de vriendenwedstrijden en officiële wedstrijden van het Genker Verbond en andere bonden (bv: bij de buksschutters, Provinciaal, Sakal enz.), het koningsschieten, wedstrijden in uw eigen gilde, wedstrijd ter gelegenheid van de opendeurdag, enz...

Zorg er dan ook voor dat u bij iedere schietbeurt, waar dan ook, steeds om de handtekening van de verantwoordelijke van de bezochte schietstand vraagt.

Zorg er ook voor dat u voldoende schietbeurten hebt (meer dan 12).

Vergeet niet uw schietboekje mee te sturen bij uw aanvraag om verlenging van uw licentie.

4 De overgangsregeling neemt een einde op 15 december 2007.

Vanaf die datum zullen alle nieuwe aanvragen steeds eerst een voorlopige licentie bekomen. Na het vervullen van de voorwaarden (o.a. afleggen van de proeven) zal pas dan een licentie uitgeschreven worden.

Vergeet niet uw licentie en uw schietboekje steeds bij u te hebben, op elke schieting!!

Nog even herinneren dat het KB van 9 juli 2007 (BS van 2 aug. 2007) toelaat dat voor het schieten in het kader van historische evenementen (o.a. het Nat. Koningsschieten) geen licentie vereist is. Dus u kunt rustig een prominente persoon (burgemeester of pastoor enz.) het openingsschot bij het koningsschieten laten doen.

De examinatoren blijven in dienst. Voor elk nieuw lid dat zijn licentie wil aanvragen (na zijn voorlopige licentie), dient contact genomen te worden met het secretariaat van de Federatie dat dan zal afspreken waar en wanneer de proeven zullen afgenomen worden.

EEEEEEEEEEEE

Stan Krollicki

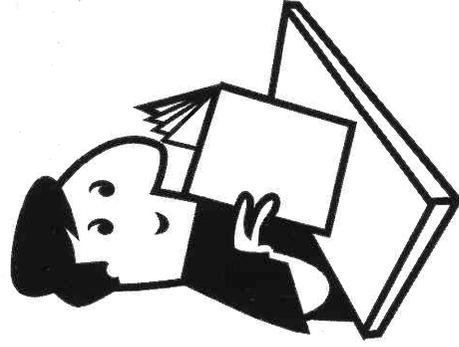
HET SPORTSCHUTTERSBOEKJE PRAKTISCH

De sportschutterslicentie is geldig voor 5 jaar.

Elk jaar moet deze licentie gevalideerd worden, t.t.z. opnieuw geldig verklaard worden. Deze geldigheidsverklaring gebeurt aan de hand van **het voorleggen van een getuigschrift van goed zedelijk gedrag en een kopie van het schuttersboekje.**

In dit schuttersboekje moeten minstens 12 schietbeurten vermeld staan, die gespreid zijn over minstens 2 trimesters (6 maanden). Wie onvoldoende schietbeurten kan aantonen, zal onvermijdelijk zijn sportschutterslicentie kwijtraken, met alle gevolgen van dien (d.w.z. opnieuw beginnen met voorlopige licentie, proeven, enz. enz.).

Wij gaan even het gebruik van het schuttersboekje nader onder de loep nemen:

- Er zijn op dit ogenblik 4 gemachtigde federaties: V.S.K., FROS, VLAS en de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. Al de oefeningen en/of wedstrijden gehouden bij een van deze federaties komen in aanmerking als schietbeurt en kunnen in het schuttersboekje genoteerd worden. D.w.z. dat wedstrijden bij een van de gilden van het verbond "Zand- en Leemstreek", niettegenstaande ze aangesloten zijn bij VLAS, als een geldige schietbeurt kunnen geregistreerd worden. Ook omgekeerd: schutters van "Zand- en Leemstreek", die op een van onze vriendenwedstrijden komen schieten, krijgen bij aanvraag een geldige schietbeurt.

- In het Genker Verbond is overeengekomen dat alleen de wedstrijden voor het kampioenschap, de vriendenwedstrijden (ook bij gilden van een ander verbond) en de eventuele wedstrijden georganiseerd door de eigen gilde in aanmerking komen om als schietbeurt in het schuttersboekje geregistreerd te worden.

- Alleen schietbeurten met vergunningsplichtige wapens kunnen geregistreerd worden. Wij (de karabijnschutters) kunnen alleen maar een schietbeurt registreren voor de karabijn, net zoals de buksschutters dit alleen maar kunnen doen voor het buksschieten.

Vlaamse overheid

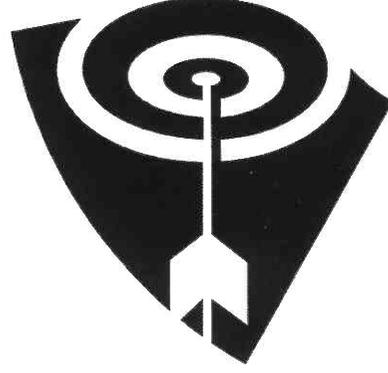
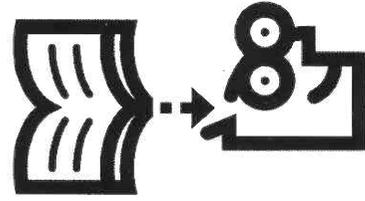
SPORTSCHUTTERSBOEKJE

Maar bukksschutters die bij ons met de karabijn komen schieten krijgen een geldige schietbeurt net zoals wij bij de bukksschutters zouden gaan schieten met de buks. Met de karabijn en/of met de buks gaan schieten in Eupen (bij de O.S.V.-bond) is een geldige schietbeurt, op voorwaarde dat een schuttersgilde van een Vlaamse Federatie medeorganisator is (b.v. wisseltrofee, Nat. Koningsschieten, enz.). Houders van een voorlopige licentie kunnen alleen maar schieten met het wapen van de categorie zoals vermeld op hun voorlopige licentie.

- **Er kan slechts één schietbeurt per dag genoteerd worden.**
- De personen die een schietbeurt mogen aftekenen zijn zowel bij het verbond als bij de Federatie bekend. Buiten deze personen zijn alleen de bestuursleden van de gilde gemachtigd om een schietbeurt af te tekenen.
- De gegevens in het schuttersboekje mogen met een stempel, worden ingevuld behalve de handtekening; deze moet schriftelijk aangebracht worden. Indien alles met de hand ingevuld wordt dan dient dit in drukletters te gebeuren.
- Het spreekt voor zich dat de bestuursleden of aangestelde verantwoordelijken niet hun eigen schietbeurten kunnen aftekenen.
- **OPGELET:** het vervalsen of verkeerd invullen van het schuttersboekje met de bedoeling er voordeel uit te halen kan strafrechtelijk vervolgd worden. Wie meewerkt aan het vervalsen van het sportschuttersboekje, bijvoorbeeld door schietbeurten te noteren die niet hebben plaatsgevonden, begaat een overtreding van het decreet en is dus gerechtelijk strafbaar.

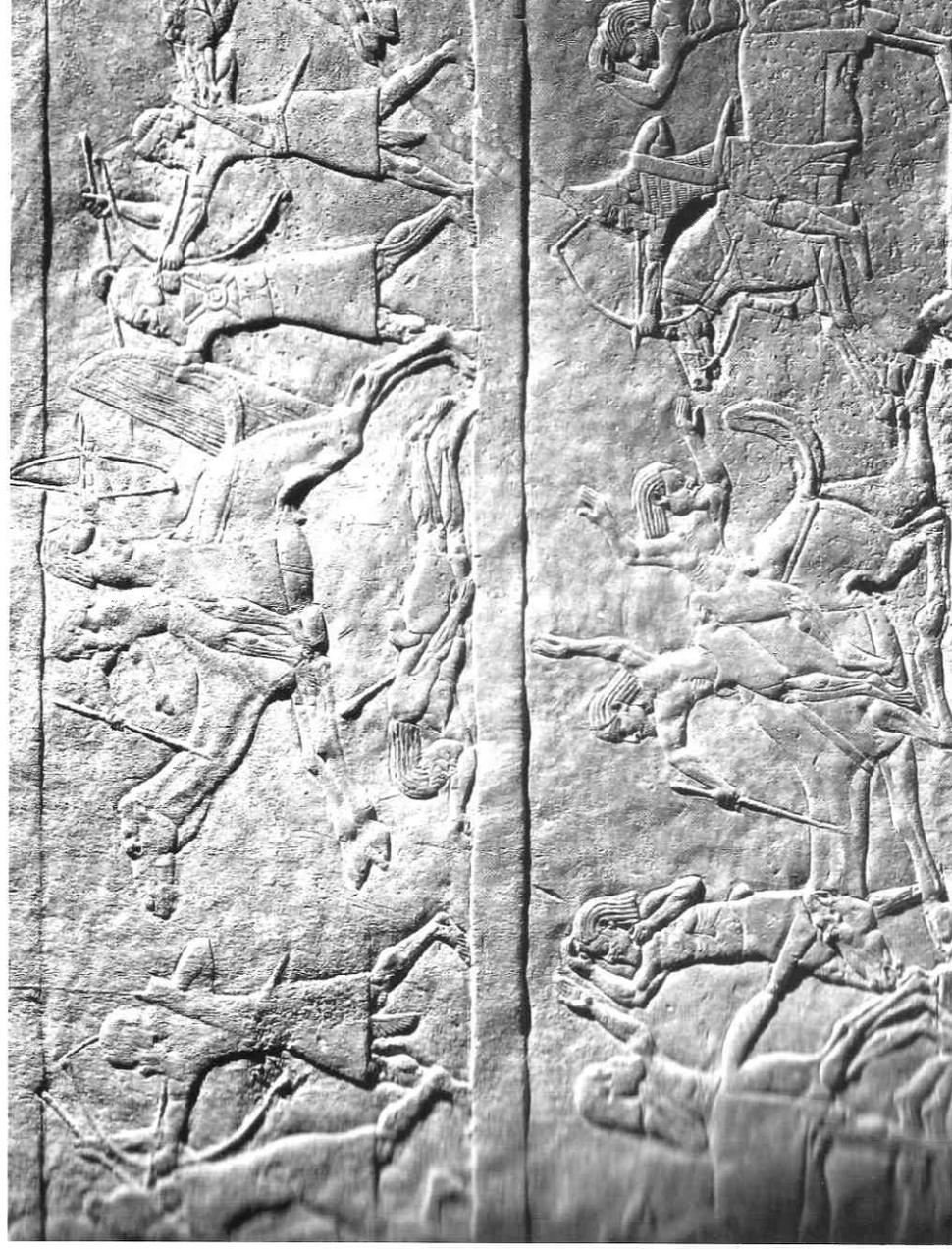
Stan Krollicki

Het volledige intern reglement voor de sportschutterslicentie zal binnenkort na officiële goedkeuring, verschijnen op de website van onze Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. (Nog even geduld, en iedereen kan dan het volledige reglement inzien en naleven.)

VERTELLINGEN RONDOM DE HANDBOOG

Reeds op weergaven van levenstafereken, maar vooral van gevechtstafereken en jachtpartijen van de oudste primitieve volkeren, treft men de handboog aan. Niet enkel bij de gewone mens, maar ook in de mythologie der goden speelde de boog een voornamere rol.

Ca. 645 v.C. British Museum te Londen

Eén der eerste vragen die, bij beschouwingen daarover, dan wordt gesteld, is deze naar de oorsprong van de boog. Tot op heden is er geen enkele wetenschappelijke historische datum dienaangaande bekend. Men kan enkel zeggen dat men over de hele wereld verspreid, vindplaatsen aantreft van oude bogen, behalve dan in Australië.

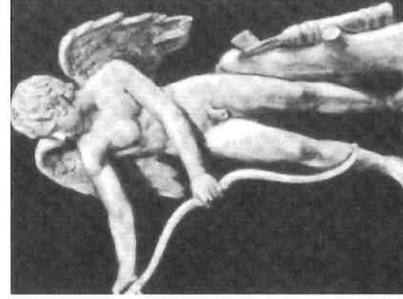
In Spaanse grotten heeft men afbeeldingen van minstens 10.000 jaar vóór Christus. In Engelse vennen heeft men een versteende handboog uitgegraven en onder oude Zwitserse paalwoningen van ca 8.000 jaar vóór Christus heeft men nog vrij goed herkenbare resten van handbogen teruggevonden. Doch, waren dit de eerste bogen?

De eerste ons bekende grote handboogschutter zou de god Ulysses geweest zijn. Maar het is geweten dat zowel de Egyptenaren, de Perzen, de Assyriërs en eigenlijk alle volkeren van onze oude beschaving, zelfs volkeren uit het verre Oosten, beschikten over legers die enkel uit handboogschutters waren samengesteld. Dikwijls waren het toen reeds bezoldigde huurlingen uit de streek van de koningen of van de plaatselijke heersers.

Wat van in het begin wel zeer opvallend is, is dat het bezitten van een boog aan de bezitter ervan een onbetwistbare morele karaktertrek toeschreef, namelijk deze van beschermer, van verdediger van iets goed. Het was zowel bij Grieken, Hindoes of Germanen bijna vanzelfsprekend dat de boog, waarvan zij de waarde maar al te goed wisten te schatten en waarvan ze de gevolgen vreesden, bij de uitbeelding van deze karaktertrek een grote rol speelde. Een zeer mooie uitbeelding hiervan kregen wij nog te zien bij ons bezoek aan de ruïne van het paleis van koning Assurnazirpal II (883–859 vóór Christus) in het Iraakse Nimrud.

In de oudste mythologie vindt men vele goden en godinnen met een boog voorgesteld. Bij de Grieken treffen wij de twee kinderen van de god Jupiter reeds met een boogje afgebeeld en hun held Hercules had reeds een vrij zware boog ter beschikking. Het meest gekend is waarschijnlijk wel de afbeelding van de jachtgodin Diana, met een boog in de hand, gezeten op een hert. Maar kent ge ook de legende daaromtrent? Op een mooie en warme dag was de beroemde Griekse jager Acteon op wandel in een groot bos. Opeens hoord hij enkele vrouwenstemmen en heel nieuwsgierig begaf hij zich naar de plaats van het geluid. Plots stond hij voor de godin Diana die zich wilde wassen in de rivier. Diana had haar boog en pijlkoker aan de haar begeleidende nimfen gegeven en kon zich niet dadelijk verdedigen. De nimfen schaarden zich rondom de naakte Diana om haar te beschermen. Deze nam een handvol water en gooide het naar het hoofd van Acteon die, o wonder, dadelijk in een hert veranderde. Nadat Diana zich nadien gezuiverd had en ze de pijlkoker terug over haar schouder had geworpen, nestelde zij zich gemoedelijk tussen de takken van het grote gewei, waarna de nimfen haar de boog weer in handen gaven. Deze legende is ontelbare keren uitgebeeld en geschilderd als een weergave van “Diana en het hert”.

Zo zijn er in de wereld der mythologie vele mooie verhalen waarin goden, nimfen en kwade geesten elkaar steeds trachten te overtreffen in het gebruik van “boog en pijl”. Zo kent u zeker allen het mooie, kleine en lieve godje Cupido met zijn pijl en boogje. Kent ge ook volgende verhaaltjes over hem?

Cupido, Musea Rome

Wegens de wonde van de pijl kon Pluto niet veel meer doen en het was Cupido die de mooie Proserpine weer naar de bewoonde wereld bracht.

Ook de oude schrijver Anacreon heeft een verhaaltje over Cupido. Tijdens een nacht dat de mensen reeds allen sliepen, zwierf de kleine Cupido nog door de nacht. Hij kwam bij een kleine hut en toen hij het slot wilde openen, riep iemand: “Wie komt er nu nog aanlopen en mij storen in mijn dromen over geluk en liefde?” “Doe maar open,” riep Cupido, “en vrees niet. Ik ben klein, maar ik ben doorweekt gemaakt door het onweer.

De maan is uitgedoofd en zo liep ik tenslotte verloren en nu sta ik hier voor uw deur”.

De man binnenin kreeg medelijden en opende de deur. Hij ontstak dadelijk een lamp en zag toen het kleine kind staan, uitgedost met vleugeltjes, met een boog en een pijlkoek. Terwijl hij met zijn ene hand de kleine vingertjes van Cupido warm wreef, streek hij met de andere hand door de natte haren van Cupido. Toen deze wat bekomen was, zei hij tot de man: "Kom, laat ons de boog eens proberen en zien of de vele regen hem niet beschadigd heeft." Cupido spande de boog en, o wee, de kleine pijl trof het hart van die man. En heel ondeugend en schalks riep Cupido: "Lieve gastheer, mijn boog doet het nog goed, maar het is uw hart dat ziek is!"

Mooi is ook dit: Cupido was vol bewondering voor de rozen in de tuin, toen hij door een bij in een vinger gestoken werd. Hij liep wenend naar zijn moeder Venus en zei dat hij gestoken was en dat hij nu zeker vlug zou sterven. Venus nam de kleine bij de hand en zei: "Als de engel van een kleine bij u reeds zo hevig doet lijden, denk er dan eens aan wat de mensen te lijden hebben als zij door een van uw scherpe pijlen worden getroffen."

Naast de verhalen over de lieve Cupido, treft men er ook heel wat aan over de sterke en vechtlustige god Hercules (of Herakles). Hij was een meester in de wapenkunde en bezat, naast een dikke knots, een vrij zware boog. Op zijn rug droeg hij een stalen plaat om zich te beschermen tegen de pijlen die men op hem zou afschieten en over zijn borst droeg hij een lederen riem waaraan een vrij diepe koker hing, met daarin heel wat pijlen die "de stille dood" veroorzaakten. Hun punt was in een zwaar gif gedompeld geweest en daardoor zo moordend. Hercules zelf droeg steeds de boog bij zich: het was zijn wapen! In een vlaag van waanzin had hij op een dag zijn vrouw en kinderen vermoord: daarom werden hem door het orakel twaalf zware straffen opgelegd. Zo moest hij o.a. een allesverwoestende leeuw gaan doden. Al zijn pijlen had hij er op verschoten, doch de leeuw bleef leven totdat hij tenslotte door de geweldige lichamelijke kracht van Hercules toch overwonnen werd. Zo moest hij ook een zeer gevaarlijke waterslang doden: al zijn pijlen had hij wederom moeten verschieten alvorens de slang dood bleef liggen. Hercules drenkte nadien al zijn pijlen in het bloed van die slang, waardoor de wonden, die deze pijlen nadien veroorzaakten, ongeneeslijk bleven. Toen Hercules uiteindelijk zijn einde voelde naderen, gaf hij zijn boog en de dikke knots aan zijn vriend Philoctetes. Doch gaarne eindigen wij onze vertellingen over Hercules nog met het volgende verhaal.

Toen Hercules, voor zijn dood, eens een bezoek bracht aan het land der Pygmeëën, moest hij vluchten daar hij omgeven werd door een heel leger dwergen die allen vele pijlen bij zich droegen. Hij vluchtte toen naar een verre streek waar de Amazones leefden. Ook hier kwam hij met "een hoge kunde van boogschieten" in aanraking. De Amazones vervulden er de militaire dienst in plaats van de mannen en getrouwde Amazones bekleedden de hoogste publieke posten. Wanneer Amazones een dochter ter wereld brachten, verschroei de men onmiddellijk de borsten opdat deze zich niet zouden ontwikkelen. Vrij uitspringende borsten zouden de Amazones trouwens fel hinderen bij het beoefenen van de handboog. De boog moet dus wel hoog in aanzien gestaan hebben bij de Amazones om er zoiets voor over te hebben!

Pater Karel

Tussen onze lezers moeten er zeker zijn die ook gaarne in oude boeken of tijdschriften snuffelen op zoek naar allerlei wetenswaardigheden. Waarom dit alles voor u alleen voorbehouden? Deel het ook mede aan uw gezellen, gildebroeders en allen die zich langs dit tijdschrift om aan "ons hobby" interesseren. Zend uw vondsten gewoon naar de redactie van dit tijdschrift en die zal wel zorgen dat het op punt gezet wordt om te worden gepubliceerd. Dank bij voorbaat.

WELKOM AAN HET VERBOND VAN ST.-JORISGILDEN IN DE STREEK VAN HOOGSTRATEN

De kruisbooggilden van het Verbond van St.-Jorisgilden vinden we vooral in de streek van Hoogstraten, in het noorden van de Kempen. Dat weet nagenoeg iedereen. Op een relatief kleine oppervlakte zijn daar negen gilden, die met de St.-Jansboog of de balansboog schieten. Zeven ervan zijn aangesloten bij de Hoge Gildeeraad der Kempen. Drie gilden liggen aan de andere kant van de grens. Wacht even, tel ik wel goed? Drie en zeven is toch ... Och ja! Grensgevallen zijn altijd ingewikkeld. Lees gewoon verder en het wordt wel duidelijk.

De prehistorie

Sinds de 15de eeuw zijn er in het noorden van de Kempen en in het zuiden van Noord-Brabant een relatief groot aantal kruisbooggilden actief. Tot omstreeks 1900 schieten ze met de voetboog. Daarna wordt overgeschakeld op de balansboog. De gilden uit het land van Hoogstraten en omgeving schieten sindsdien op de wel zeer specifieke afstand van 61 meter. Elke gilde leidt er zijn eigen gildeleven, gestoeld op eeuwenoude tradities en de reglementen van de gildekaart. De autonomie voeren ze hoog in hun vaandel.

Toch hebben de kruisbooggilden onderling contact. Eenmaal per jaar houdt elke gilde een grote schieting. Meestal is het een kermissschieting. De knaap wordt op pad gestuurd.

Hij nodigt de gilden van de omliggende dorpen uit: ook aan de Nederlandse zijde. Dan komt de grote dag. Te voet met de boog op de schouders, met de koets of de huifkar trekken de gildebroeders naar het schietfestijn van de zusterilde. Ze schieten op een geluksblazoen of op een ringblazoen. De inrichters beslissen dat. Wie meer dan één doorgang wil schieten, kan zijn geluk proberen op een bijdoel of de 'snoeper'. 's Avonds keren ze terug naar huis met hun prijzen in natura, meestal potten en pannen. Moeder de vrouw mag ook iets hebben voor de urenlange afwezigheid van manlief. Ook bij belangrijke gebeurtenissen, zoals een jubileum of vlaggenwijding, wordt de knaap op pad gestuurd. Maar van een echte samenwerking is zeker geen sprake. Zo is het wellicht eeuwen geweest ...

Geboorte van een federatie

In 1920 gebeurt iets merkwaardig. Een gildekoning neemt een initiatief met grote gevolgen. Marcel Dupret, industrieel en grootgrondbezitter, tevens koning van St.-Joris Meerle, schenkt een beker die hij laat verschieten tussen de kruisbooggilden van de Noorderkempen. Het is een wisselbeker. Hij wordt de eerste maal verschoten in Meerle. De gilde die hem wint, moet het volgende jaar de schieting inrichten. De gilde die er in slaagt de beker drie opeenvolgende jaren te winnen, wordt eigenaar van het juweel. De kruisbooggilden betwisten dus een soort landjuweel onder elkaar. Het eerste jaar nemen zes gilden deel: Loenhout, Meer, Meerle, Minderhout, Rijsbergen en Zundert. De volgende jaren komen daar nog Castelré, Sprundel en Wortel bij. Die gilden gaan door die bekerschieting steeds nauwer met elkaar samenwerken. Initiatiefnemer en coördinator is dokter Eugene Gommers (1871-1945), hoofdman van St.-Joris Meerle. Hij is de natuurlijke, door iedereen aanvaarde leider.

Vanaf de jaren dertig vergaderen de hoofdmannen en de koningen van de kruisbooggilden van de Noorderkempen eenmaal per jaar onder zijn leiding, om de schietkalender van dat jaar vast te leggen. Dat gebeurt steevast op tweede paasdag in café De Welkom in Meer, zeg maar bij Stans Van Hoek, het stamcafé van dokter Gommers als hij zijn patiënten in Meer bezoekt. De Bond van St.-Jorisgilden is geboren. Haar eerste ongekozen voorzitter sterft in 1945. Hij wordt opgevolgd door Aloïs Bruurs van St.-Joris-Hoogstraten. Die gilde is heropgericht in 1933. Adrien Van den Bossche, schoonzoon, is voorzitter van 1969 tot 1994. De Bond geeft hem de titel van opperhoofdman. In 1994 wordt Jef Van Opstal opperhoofdman. Hij herdoopt de federatie tot Verbond van St.-Jorisgilden, omdat dit beter de hechte verbondenheid en samenwerking van de kruisbooggilden uit de Noorderkempen weergeeft. Het Verbond van St.-Jorisgilden is dus ouder dan de Hoge Gildeeraad der Kempen.

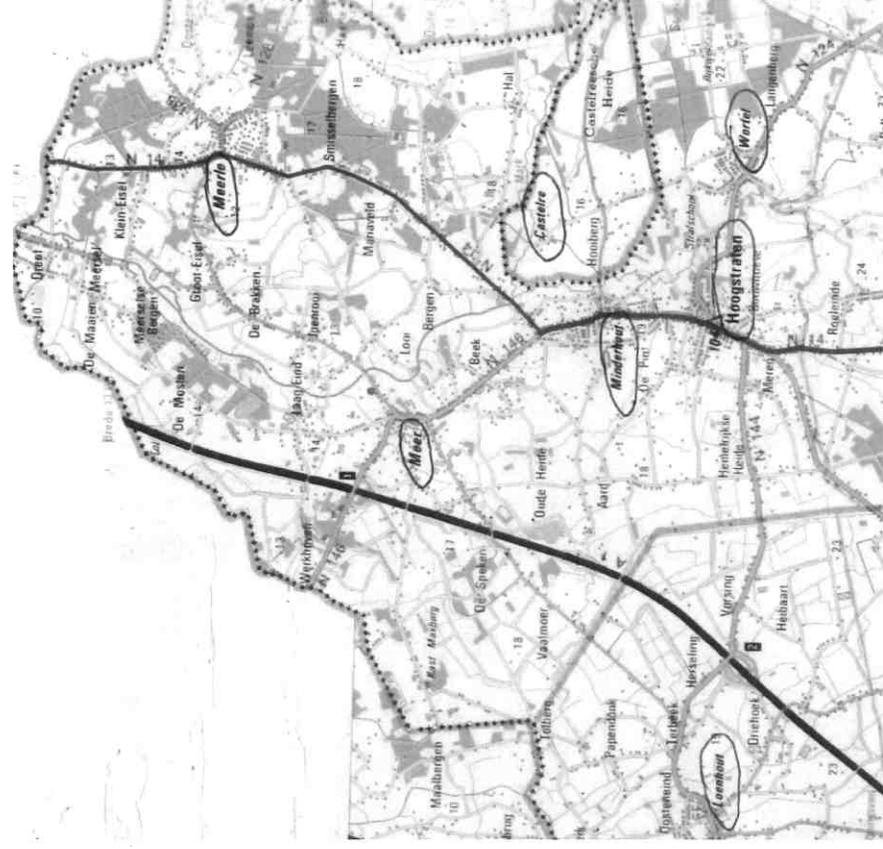
Huidige samenstelling

Het Verbond van St.-Jorisgilden is een internationaal gezelschap van Belgische en Nederlandse gilden.

Zelfs het verdrag van Munster in 1648, dat een denkbeeldige grenslijn trekt door het voormalige hertogdom Brabant, heeft de buurgilden nooit kunnen scheiden.

De Belgische St.-Jorisgilden aangesloten bij het Verbond zijn:

- St.-Joris Hoogstraten   Langs de Nederlandse kant hebben we:
- St.-Joris Loenhout   - St.-Joris Castelné
- St.-Joris Meer   - St.-Joris Rijsbergen
- St.-Joris Meerle   - St.-Jan Baptist Sprundel
- St.-Joris Minderhout
- St.-Joris Wortel
- St.-Joris Wuustwezel

Op te merken valt, dat de gilde van dit laatste dorp langs Nederlandse kant, St.-Jansgilde heet en niet St.-Joris zoals de acht andere. Castelné, een gehucht van Baarle-Nassau, behoort parochiaal bij Minderhout. Op die kerkelijke basis is het aangesloten bij de Hoge Gilde raad der Kempen; Rijsbergen en Sprundel werken overkoepelend samen met 'baronie en markizaat'. U merkt het: het Verbond van St.-Jorisgilden is een typisch grensgeval.

De hoofdmannen en koningen van de aangesloten gilden vormen het bestuur. Dat vergadert driemaal per jaar: begin november, de eerste zondag van januari en de week voor Pasen. De voor- en najaarsvergadering gebeurt afwisselend bij de aangesloten gilden. Bij de nieuwjaarsvergadering is de opperhoofdman gastheer. Hij ontvangt het bestuur. Dat is een traditie sinds 1948. Algemene voorzitter Alois Bruurs nam het initiatief hiervoor.

Het dagelijks bestuur bestaat uit opperhoofdman Jan Gijsbregts, luitenant Frans Van Hasselt en griffier Wim Druyts. Ze vergaderen zo vaak dit nodig is om lopende zaken af te handelen. Juridisch gezien is het Verbond van St.-Jorisingilden een vzw. De vergadering van de raad van bestuur wordt trimestrieel gehouden, de algemene statutaire vergadering de eerste zondag van januari.

Hedendaagse werking

Het kan niet de bedoeling van dit artikel zijn, een volledig beeld te schetsen van de actuele werking. Dat zou te uitgebreid en te technisch zijn. Het Verbond is degelijk gestructureerd en reglementair stevig onderbouwd. Het huishoudelijk reglement bewijst dat. Beleidsverantwoordelijken kunnen altijd inzage krijgen in onze papierwinkel. We beperken ons hier tot enkele zaken, die iedereen kunnen interesseren.

Eerst en vooral dit: het Verbond St.-Jorisingilden beperkt haar coördinerende functie tot het schieten. Bij andere disciplines handelen de gilden helemaal autonoom, tenzij het Verbond zelf organisator is van een gildemanifestatie.

De belangrijkste doelstellingen van het Verbond van St.-Jorisingilden zijn:

- de coördinatie van de bondsschietingen, de zestalschietingen, de feestschietingen, de beker Dupret en de ereprijs Van den Bossche;
- de organisatie van de jaarlijkse uitreiking van de ereprijsen, de viering van de kampioenen en de jubilarissen;
- het waken over de sfeer van sportiviteit en gezelligheid bij elke schietwedstrijd;
- het creëren van een geest van onderlinge vriendschap.

Binnen het Verbond zijn er twee vormen van competitie: de zomercompetitie met de St.-Jansboog op 61 meter, en de wintercompetitie met een kleine kruisboog op 6 meter. Deze laatste bestaat sinds 15 jaar. Ze kent een groeiend succes met momenteel meer dan 200 schutters. Ze heeft een overbruggingsfunctie om in de winterperiode actief te blijven. Het is tevens een ideaal middel om jeugdige schutters aan te trekken. Bij de wintercompetitie kan dat al vanaf 12 jaar, bij de zomercompetitie vanaf 14 jaar. Daar zijn meer dan 270 schutters actief.

Het Verbond telt momenteel 420 aangesloten en verzekerde leden. De schutters zijn ingedeeld in drie categorieën: **Ere, A en B**. De dames schieten gewoon mee met de heren. Ze staan "hun mannetje". Elke aangesloten gilde richt jaarlijks een bondsschieting in. Na elke bondsschieting worden de resultaten van de zes beste schutters per gilde opgeteld. Dat levert op het einde van het seizoen, in de competitie per gilde, de gildekampioen.

Naast een bondsschieting kan een gilde ook een extra feestschieting houden. Het inrichten ervan is aan bepaalde voorwaarden verbonden, b.v. een jubileum, een nieuw vaandel, enz. Het bestuur van het Verbond beslist over de toelating.

De zestalschietingen munten uit door spanning en emotie. Een zestal winnen betekent voor de gilde een grote eer. In het eerste zestal strijden de schutters uit de ere-categorie. Schutters uit de A- en B-reeks nemen het tegen elkaar op in het tweede zestal. De beker Dupret en de ereprijs Van den Bossche zijn wisseltroféeën die in een periode van negen jaar worden verschoten, eveneens in de vorm van zestalschietingen.

Voor al die schietingen stelt het dagelijks bestuur een kalender voor. Die wordt goedgekeurd door het bestuur. Alle aangesloten gilden nemen met zoveel mogelijk schutters deel aan de schietingen. Schutters van buiten het Verbond kunnen schieten als vrije schutter. Zij schieten in de hoogste categorie.

De eretekens zijn steeds timmen borden, zowel voor de rozenprijzen, de winnende zestallen als voor de kampioenen. Alle eretekens worden uitgereikt op een verbroederingsavond in oktober. Dat feest vormt de afsluiting en apotheose van het voorbije schietseizoen. Hierbij worden ook de laureaten gevierd. Kloeke mannen die 50 of 60 jaar schutter zijn.

Gildekamer en schietstanden

De handelsmerken van de gilden die zijn aangesloten bij het Verbond van St.-Jorisgilden zijn hun verzorgde schietstand en hun smaakvolle gildekamer. Juist na de oorlog schoot men meestal nog vanuit een "betonnen kot".

De huidige gildeaccommodatie getuigt niet alleen van welstand, maar vooral van goede smaak. Tussen 1979 en 1990 bouwden zes van de negen aangesloten gilden zelfs hun eigen gildekamer. Maar dat verhaal laten we de gilden zelf vertellen, als ze zichzelf voorstellen, in een volgende aflevering.

En het handelsmerk van het Verbond? De verbondenheid!

Wim Druyts
Griffier van het Verbond van St.-Jorisgilden

DE ORGANISATOR VAN HET 15de NATIONAAL KONINGSSCHIETEN TE GENK

Korte historie van "Het Verbond der Schuttersgilden Genk" (kort genoemd: het Genker Verbond).

Voorgeschiedenis:

Waarschijnlijk heeft de gemeente Genk altijd zes schutterijen gehad, die verdwenen in de Franse tijd (1794 - 1815). Tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder Willem I (1815 - 1830) werd de "Burgerwacht" ingesteld die volgens de gebruiken van de schutten werd ingericht.

De meest dramatische en onrustige periode voor het grootste gedeelte van het huidige Limburg, het Land van Loon, het gebied behorende tot het Prinsbisdom Luik, was wel de 17de eeuw. Vooral de inwoners van de kleinere gemeenten, de landelijke gehuchten en al de bewoners van de gebieden waar de heen en weer trekkende troepen hun baldadigheden botvierden door opeisingen, plunderingen, moord en brand, waren de slachtoffers van de zogenoemde neutraliteitspolitiek van de Luikse bisschoppen. Nooit hebben de inwoners van het huidige Limburg zoveel geleden als in deze periode.

De "Donderslag" op 6 december 1648 (**St.-Niklaasdag**) op het grondgebied van Meeuwen (**de Donderslagse-heide**), zal in de geschiedenis bewaard blijven als een schokkende, wrede gebeurtenis tussen twee ongelijke gevechtsgroepen: de plaatselijke dorpingen (schutterijen) tegen een moordzuchtige, vreemde huurlingenbende (**de Lorreinen**), die jarenlang terreur zaaiden in onze gewesten. De gemeente Genk verloor op deze dag $\pm$ 40 inwoners (schutters) in deze ongelijke veldslag.

In 1839 werden in Genk bij gemeenteraadsbeslissing de oude schutterijen volgens hun oude gebruiken heringericht. Men maakt melding van zes schutterijen die in orde van belangrijkheid in de Sacramentsprocessie defileerden.

Voorop komt de **St.-Sebastiaansgilde** van het dorp, onmiddellijk gevolgd door de **compagnie van de Winterslag**, daarna komt **Waterschei**, nummer vier is **Gelieren**, gevolgd door **Langerlo** en tot slot de "**jonge compagnie uit het dorp**".

De "**oprichte dagen**" (verplichte dagen) waren de **processiedagen** (Sacraments-, O.-L.-V.-Hemelvaart-, Drievuldigheidsdag) en de **dag van het koningsschieten**. Iedere schuttersgilde had een "caerte" of reglement goedgekeurd door de beschermende grondheer (de prins-bisschop van Luik).

Na een lange winterslaap werden, na de 2de Wereldoorlog her en der verschillende schutterijen heropgericht. In 1955 werd het "Kampioenschap voor **Schuttersgilden der Genker Mijnstreek**" ingericht, het huidige **GENKER VERBOND**.

Een gedetailleerde historiek over de laatste 50 jaar zou ons te ver leiden. Ik wil hier wel enkele markante feiten aanhalen van de afgelopen 50 jaar in de geschiedenis van het "**Verbond der Schuttersgilden Genk**".

Het Genker Verbond

De drijvende kracht, stichter en initiatiefnemer bij de oprichting van het "Verbond der Karabijschuttersgilden der Genker Mijnstreek" was **Albert Martens** van St.-Hubertus Sledderlo, die dan ook op de stichtingsvergadering van 7 december 1955 de taak van schatbewaarder op zich nam. Deze drijvende kracht werd in 1958 de eerste ondervoorzitter van het verbond. Enkele jaren later, nl. in 1961, werd deze fervente jager het slachtoffer van een dodelijk jachtongeval.

De 7 schuttersgilden die het nieuwe verbond hebben opgericht waren:

- **St.-Hubertus Sledderlo**
- **St.-Hubertus Termien**
- **St.-Antonius Congo**
- **St.-Renardus Kamerlo**
- **St.-Jozef Oud-Winterslag**
- **St.-Dominicus Termien**
- **De Eendracht Gelieren**

Vermeldenswaardig is de uitslag van de eerste wedstrijd, georganiseerd door St.-Hubertus Termien op 2 april 1956:

Winnaar werd St.-Dominicus Termien met 17 op de 30

2. St.-Hubertus Sledderlo met 9
3. St.-Antonius Congo met 7
4. St.-Renardus Kamerlo met 7
5. De Eendracht Gelieren met 7
6. St.-Jozef Oud-Winterslag met 5 punten

St.-Hubertus Termien deed als organisator niet mee aan deze wedstrijd.

St.-Dominicus Termien won het eerste kampioenschap met 67 op de 180 punten en **Arthur Lieben** van St.-Hubertus Termien werd de eerste individuele Genker Kampioen.

Wist u dat in 1957 een nieuwe gilde de Genkse rangen kwam vervoegen, "**De Schuttersvrienden van Hoevenzavel**"? Deze schuttersgilde liep echter over een dag ijs, want ze verdween even snel als ze gekomen was, zelfs zonder aan het kampioenschap deelgenomen te hebben.

In 1962 werd de nieuwe gilde uit Winterslag, "**St.-Barbara**," opgenomen in het verbond. Het is dan wachten tot 1984 eer het verbond weer een gilde rijker wordt, nl. "**St.-Martinus Genk**". In 1991 wordt deze gilde echter ontbonden. Reeds eerder al, in 1970, werd het Genker Verbond een schuttersgilde armer: **St.-Hubertus Termien** hield op te bestaan.

Na enkele jaren van deelname aan een intergewestelijk kampioenschap tussen Zonhoven en Genk werd in 1984 het "**Verbond Zonhoven**" opgenomen in het Genker Verbond en tellen wij vanaf dan 13 schuttersgilden. In 1990 zegt **St.-Hubertus Sledderlo** zijn lidmaatschap op en in 1991 hangt **St.-Martinus Genk** zijn geweren aan de haak.

Van meer recente datum is de aansluiting van de "**Edele Handboog Waterschei**" als eerste handbooggilde en de overgang van **St.-Dominicus Termien** naar het Verbond Zand- en Leemstreek.

De laatste jaren zijn ook de volgende schutterijen van het strijdtoneel verdwenen: St.-Barbara Heuven, St.-Vincentius Voort-Zolder, St.-Barbara Kiewiet en St.-Hubertus Lille (Overpelt).

De eerste voorzitter van het Genker Verbond werd Jos Houben van De Eendracht Gelieren. Na 10 jaar werd deze pionier opgevolgd door René Akkermans, die na 2 jaar reeds de scepter doorgaf aan Louis Vanhoyland. Onder Louis Vanhoyland werden de vergaderingen van het Verbond soms tot in de vroege ochtenduren gehouden, tot grote ergernis van de dames van de bestuursleden. In 1973 werd Leon Alders de nieuwe voorzitter.

De handbooggilde "Edele handboog Waterschei"

Na zijn ontslag in 1979 werd Stan Krolicki voorzitter om in het jaar 2000, bij de omvorming van het Verbond in een vzw, de voorzittershamer door te geven aan Hugo Steyls, de huidige voorzitter.

Het werkpaard van het Genker Verbond was vanaf de beginperiode de secretaris en later ook penningmeester Harry Machiels. De 43 artikels tellende standregels en het schietreglement die op 14 maart 1956 goedgekeurd werden, kwamen van zijn hand. Na 17 jaar trouwe dienst wordt Harry in 1972 vervangen door René Swijzen die 20 jaar lang het secretariaat van het verbond zou waarnemen om in 1992 vervangen te worden door Gerard Lenaerts. De huidige secretaris van het verbond is Willy Louwet van de Schuttersgilde St.-Antonius Congo-Bockryck.

De functie van ondervoorzitter werd pas in het leven geroepen in 1958, waarbij de secretaris tevens ook penningmeester werd. De eerste ondervoorzitter werd Albert Martens, bij diens overlijden in 1962 opgevolgd door Robert Raison van St.-Renardus Kamerlo. Na 1 jaar reeds werd Jef Beutels van St.-Barbara Winterslag de nieuwe ondervoorzitter. In 1970 werd hij opgevolgd door Jos Houben van De Eendracht Gelieren. Na 3 jaar, in 1973, werd Jos Houben ontheven uit zijn functie en vervangen door Fons Martens van St.-Dominicus Termien, die deze functie zou blijven uitoefenen tot in het jaar 2000. De huidige ondervoorzitter is Pol Baeten van "De Eendracht Gelieren."

In de loop van deze 50 jaar heeft het Genker Verbond verschillende schietwijzen gekend. Een teken dat er steeds een dynamisch bestuur geweest is, dat streefde naar vernieuwing en drang om de competitie zo aantrekkelijk mogelijk te maken.

Waar vanaf de beginperiode geschoten werd met 10 schutters per gilde en 3 kogels per schutter, schutter per schutter om beurt van elke gilde, werd het kampioenschap in 1960 omgevormd tot een puntensysteem in navolging van het voetbal. In 1961 werd hiervan afgestapt en in 1963 werden de ploegen samengesteld met 8 schutters. Een 9de slotwedstrijd werd ingericht op de heidefeesten in Gelieren. Vanaf 1964 werden de gilden verplicht om 2 schietbomen te bezitten: één voor de ploegen en de andere boom voor de reserveploegen. Nadat er zich een schutter op de wedstrijd georganiseerd op het Marktpllein in Genk, door zijn hand schoot, gelukkig met geen zware gevolgen, werd de riem aan het wapen verboden. In 1965 vierde het verbond zijn 10-jarig bestaan, de reserveploegen werden afgeschaft en vervangen door B-ploegen. Een vaste jury onder het voorzitterschap van Ferdinand Croes zag het levenslicht. In 1968 veranderde de schietwijze compleet: voortaan zou er geschoten worden met ploegen van 6 schutters en 5 kogels per schutter. De 3 eerste schutters schoten op boom 1 en de 3 laatste aan boom 2. Het gevolg was dat elke gilde meerdere ploegen kon inschrijven zodat het kampioenschap 1968 gestart werd met 17 ploegen. In 1969 vond de diopler algemene ingang en het verbond trad toe tot de pas opgerichte gemeentelijke sportraad. In 1970 werden de kliknagels vervangen door schuifnagels. In 1973 werd de schietwijze nogmaals gewijzigd zodat er voortaan geschoten werd met 6 kogels, 3 kogels aan elke boom.

In 1975 werd er geschoten in 2 reeksen: in reeks A waren de ploegen samengesteld uit 10 schutters met 2 x 3 kogels en in reeks B uit 6 schutters. In 1977 werd de derde reeks, de reeks C, in het leven geroepen; in reeks A werd geschoten met 2 x 5 kogels en in de beide andere reeksen met 2 x 3 kogels. In 1978 was er weer een wijziging en werden de ploegen samengesteld uit 8 schutters. In 1980 werd er op de 3 bomen geschoten met 2 kogels per boom. U ziet het, de wijzigingen volgden elkaar in snel tempo op. Het strekt de bestuursleden tot eer dat zij er steeds naar gestreefd hebben het schieten zo interessant mogelijk te maken.

Wij zouden niet compleet zijn indien wij de organisatie van het Europees Schutterstreffen in 1992 niet zouden vermelden. Dankzij de samenwerking en inzet van al de gilden van het Genker Verbond is deze organisatie uitgedroefd tot het beste Europees Schuttersfeest. Genk werd hierdoor op de Europese schutterskaart gezet. Het Genker Verbond heeft toen aangetoond dat met samenhangigheid en inzet de zwaarste taken en problemen kunnen aangepakt worden, zelfs op Europees niveau.

DIT, BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN, WAREN DE AFGELOPEN 50 JAAR.

Wat biedt de toekomst ons?

Dankzij de steun van de stad Genk, hebben wij de wet op de inrichting van de schietstanden overleefd. Maar de kogelvanger is nog verre van volmaakt. Experimenten zijn achterwege gebleven. Wij weten allen, dat de zichtbaarheid in de kogelvanger nog dikwijls zorgen baart. Hier zal nog hard aan gedokterd moeten worden.

Voor wat onze leden betreft, wordt het hoe langer hoe moeilijker om onze mensen te motiveren om verantwoordelijkheid te dragen.

Niet ingevulde bestuursfuncties, de vergrijzing en gebrek aan interesse leiden ertoe dat het vele werk in de schuttersgilden slechts door enkele moedige vrijwilligers opgeknapt wordt en steeds door dezelfde. Maar ook de overheid laat zich niet onbetuigd. Door het invoeren van nieuwe wetten en decreten (denk maar aan de vzw, de erkenning van de schietstanden, de wapenwet, enz.) wordt de administratieve papierenwinkel alsmäär groter en ingewikkelder. De huidige secretarissen hebben hun handen vol en moeten bovendien goed geschoold zijn om deze verplichtingen aan te kunnen. Wij zijn straks meer bezig met administratie dan met de beoefening van onze hobby. Dit werkt ontmoedigend en frustrerend.

Bij het omvormen van het Genker Verbond tot een vzw in mei 2000 heeft het toenmalig voltallig hoofdbestuur ontslag genomen. De bedoeling was dat er een nieuwe wind door het verbond zou waaien en er drastisch plaats zou gemaakt worden voor jeugdige nieuwe ideeën, nieuwe impulsen. Wij willen dan ook het huidig bestuur feliciteren. Zij zijn er in de laatste jaren, weliswaar met een kleine groep, toch in geslaagd om terug een hechte vriendenkring op te bouwen en terug de zo noodzakelijke samenhang in het verbond op te bouwen. Getuige hiervan is de eensgezindheid bij het recent incident met het Provinciaal Verbond waar het Genker Verbond, unaniem en krachtig, de hebbelijkheid van de andere bonden terugwees en als blok zijn ontslag aanbood.

Beste schuttersvrienden, ik ga besluiten met de woorden die ik 25 jaar geleden tijdens de viering van het zilveren jubileum van het Genker Verbond in de zaal Albé uitgesproken heb:

“Beste schutters, beste vrienden: de eerste 25 jaren – nu dus reeds 50 jaren - zijn achter de rug. Niemand kan in de toekomst kijken, maar met de geest van verstandhouding en vriendschap die er heerst in de gilden en tussen de gilden, ben ik ervan overtuigd dat wij zullen kunnen verder werken aan de uitbouw van ons karabijschieten. Een vereniging die haar leden, naast de sport, ook de nodige kameraadschap biedt, kan niet anders dan een gezellige groep zijn waar elke schutter graag vertoeft, omdat hij er nodige waardering vindt onder vrienden. Dan wordt ook elke inspanning met inzet gebracht omdat zij de gilden ten goede komt, omdat de een het voor de andere overheeft. Een dergelijke gilde kan de problemen die op haar afkomen ook aan, omdat zij gezamenlijk aangepakt worden en omdat twistpunten onderling uitgepraat worden”.

In die optiek, beste schutters, ben ik ervan overtuigd dat onze gilden een veilige en lange toekomst tegemoet gaan. En als het met de gilden goed gaat, gaat het ook goed met het Verbond, want het Verbond dat zijn onze gilden.

Stan Krollicki
Erevoorzitter

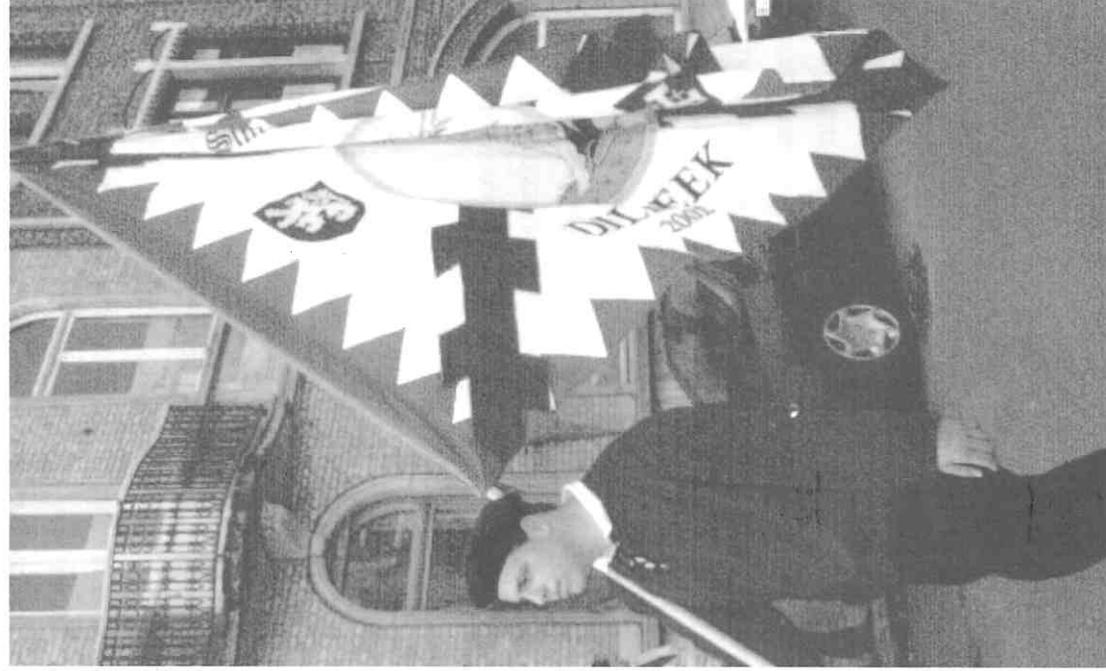
KIJK ... HIER IS DE SINT-SEBASTIAANSGILDE VAN DILBEEK

De Sint-Sebastiaansgilde van Dilbeek bestaat opnieuw 5 jaar. Inderdaad reeds vijf jaar.

De heroprichting gebeurde op 28 december 2002 en deze datum werd niet speciaal gekozen, op de feestdag van de "Omnozele kinderen" nog wel. Of deze datum er iets mee te maken heeft weten we niet, maar ongeluk heeft het ons zeker niet gebracht.

Een samensmelting van zeker drie, maar vermoedelijk vier vroegere gilden, hebben voor deze heroprichting gezorgd.

Deze vroegere gilden waren Groot-Bijgaarden, Sint-Ulriks-Kapelle, Sint-Martens-Bodegem en vermoedelijk ook nog Sint-Anna-Pede.

Deze laatste deelgemeente van Dilbeek werd o.a. bekend door het schilderij "De parabel van de blinden" uit 1568 van Pieter Breughel de Oudere, met op de achtergrond het geklasseerde kerkje van Sint-Anna-Pede. Je moet eens gaan kijken!

De oudste gekende vroegere schuttersgilde was deze van Groot-Bijgaarden met verwijzing naar 1143.

Intussen heeft onze gilde 35 actieve leden waaronder een trommelkorps en leden-vendeliërs.

Wij beschikken over een staande en liggende wip waarop wekelijks met de gewone handboog wordt geschoten.

Ons terrein en ons lokaaltje zijn te klein geworden, zodat we ons tot de bevoegde personen in de gemeente hebben gewend. Er komen wat mogelijkheden die het onderwerp van bespreking uitmaken.

Onze schepen van cultuur en erfgoed staat voor 200% achter onze zaak zodat we mogen hopen dat na bepaalde tijd een volledig nieuwe accommodatie ter onzer

beschikking kan staan.

Eens zo ver zullen jullie allemaal worden uitgenodigd om te komen kijken en te testen.

En wie weet koppelen wij dit niet aan een toeristisch bezoek aan onze gemeente? Er is inderdaad wat te bezoeken in Dilbeek, zoals “de poort van het Pajottenland,” verschillende kastelen, waaronder dat van Groot-Bijgaarden alwaar onze gildereglementen vandaan komen, ons prachtig gemeentehuis en het park met de Wolfspuiten (uit deze plaats werden de stenen gehaald waarmee o.a. het stadhuis van Leuven werd gebouwd).

Er is ook een brouwerij waar weldra rondleidingen zullen plaatsvinden: de brouwerij met geuze, kriek en lambik. Tevens hebben we de heropening van het trammuseum in Schepdaal...

Een bezoek aan onze gilde en nadien een ritje naar de brouwerij... goede vooruitzichten... Men is zich in Dilbeek ervan bewust geworden dat de gilde zeker een meerwaarde biedt aan de gemeente.

Gemakkelijk gaat het allemaal niet, omdat bijna dagelijks nieuwe inwoners naar onze gemeente komen, en ze spreken niet allemaal Nederlands. Desondanks gaat de gilde door voor nog eens vijf jaar. Het is ons gelukt om met succes te starten. We zijn gelukkig dat de toekomst perspectieven biedt, zowel wat accommodatie als wat jongeren en nieuwe leden betreft.

En ze zijn allemaal gemotiveerd. Onze jeugd heeft er vrienden onder mekaar gevonden. Het is vooral dat laatste dat ervoor zorgt dat er nog jongeren bijkomen. Het is aan de volwassenen ervoor te zorgen dat de jongeren opgenomen worden als volwaardige leden met medezeggenschap wat hun activiteiten betreft. Zo hoort het de dag van heden.

Drie generaties die samenwerken, hand in hand naar de toekomst.

Zo werken we vol goede moed verder met de zekerheid dat het ons verder moet lukken om de funderingen van de Sint-Sebastiaansgilde van Dilbeek nog beter te versterken.

Paul Stoop

MEDEDELINGEN

OLS-informatieavond vrijwilligers druk bezocht

Op woensdag 16 januari 2008 vond in Opoeteren de eerste informatieavond voor verenigingen plaats. Heel wat vrijwilligers waren afgezakt naar ontmoetingshuis "De Rief". Na het welkomstwoord door de voorzitter van de stuurgroep, burgemeester Jan Creemers, kregen de aanwezigen een informatiemap en een toelichting van Jos Greebelen, voorzitter

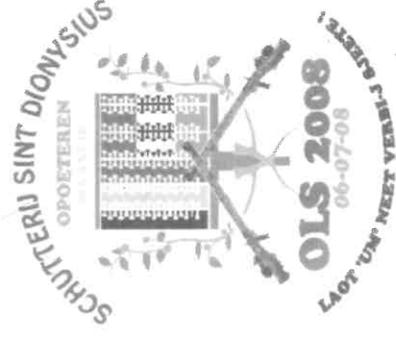
van de werkgroep personeel.

Om een evenement als het OLS te laten slagen zijn naar schatting 1500 vrijwilligers nodig. Alle verenigingen van Maaseik werden daarom de afgelopen maanden aangeschreven met de vraag of ze bereid zijn te helpen op 6 juli of bij één van de andere nevenactiviteiten.

Een vrijwilliger steunt niet alleen op deze manier het OLS, maar ook de eigen vereniging. De uren die vrijwilligers werken, komen namelijk bij een positief saldo van het OLS ten goede aan hun vereniging.

Aan de verenigingen wordt nu gevraagd om de namen van al hun leden die willen helpen door te geven. De werkgroep personeel zal deze gegevens dan in kaart brengen en indien het aantal van 1500 niet wordt bereikt, zal de werkgroep personeel de verenigingen van de naburige dorpen aanschrijven.

TRADITIONELE OVERDRACHT OLS 'WINNAARSHOEKJE'

Op zaterdag 8 maart droeg de winnaar van het OLS 2006 (Sint-Antonius uit Nederweert) het winnaarshoekje in het Limburgs Schutterij Museum te Steyl over aan de winnaar van het OLS 2007, Sint-Dionysius uit Opoeteren.

Traditioneel mag de winnaar van het OLS het daaropvolgende jaar een gedeelte van het Limburgs Schutterij Museum inrichten ter promotie van de schutterij en het komende OLS, dat op 6 juli in Opoeteren plaatsvindt.

Om 11 uur opende de heer Vossen, voorzitter van het Limburgs Schutterij Museum, de overdracht. De heer Wim Jame, voorzitter van de Koninklijke Schutterij Sint-Dionysius, benadrukte het belang van het schuttersmuseum en deed een oproep tot alle schutters om dit museum een bezoek te brengen. Hij achtte het ieders taak om ervoor te zorgen dat dit museum in de toekomst kan blijven bestaan. De heer Wolters, conservator van het museum, dankte alle vrijwilligers voor hun inzet.

Pr-verantwoordelijke Martine Luwel benadrukte dat men bij het inrichten van het winnaarshoekje niet enkel getracht heeft het komende OLS te promoten, maar tevens de rijke geschiedenis van de Koninklijke Schutterij Sint-Dionysius heeft willen weergeven. Zo ziet men er de oude uniformen, trommels, medailles, oude kasboeken enz. En natuurlijk kon het bewuste T-shirt, met op de rugzijde het lied dat de schutters en sympathisanten vorig jaar tijdens het OLS droegen en na iedere ronde uit volle borst gezongen hebben, niet ontbreken.

Foto: Margriet Willems

OOK KERSTMIS WORDT BIJ DE GILDE GEVIERD

Op zaterdag 15 december 2007 hield schutterij Sint-Monulphus & Gondulphus Maasmechelen 2 haar jaarlijks kerstfeestje. Verleden jaar weken wij naar een andere feestzaal uit, maar al gauw bleek dat de gezelligheid van onze eigen schutterskantine niet te overtreffen is.

Veertig leden schreven in, iets minder dan de voorgaande jaren! De redenen hiertoe waren het eerder toevallig samenvallen van meerdere gebeurtenissen (zwangerschap, familiefeestje, ...).

Tijdens de receptie kwamen verschillende leden, al lachend, meer uitleg vragen aan het bestuur betreffende onze kerstboom, nou ja ... "kerstboompje". Een petieterig hoopje van zo een 15 cm hoog, nauwelijks zichtbaar tussen de berg kerstcadeaus. Menig vrouwelijk lid kwam met de opmerking dat met hun inbreng het resultaat volledig anders (beter) zou zijn. Achteraf zou blijken dat enkele "insiders" bewust voor dit "kerstboompje" geopteerd hadden.

De voorzitter heette tijdens de openingspeech alle leden van harte welkom, wenste iedereen een gezellige avond en een lekker feestmaal toe.

50-j. huwelijksjubileum

Na het voorgerecht en de soep was het moment rijp voor enkele huldigen. Hubert Bemelmans en echtgenote Fien herdachten hun 50-jarig huwelijksjubileum, Nicole Houben vierde haar 50ste en Sonja Knippenberg haar 40ste verjaardag. Jo Soetens slaagde met brio in de cursus buksmeester en ontving hiervoor een plastieken geweer als cadeau.

Als laatste huldigden wij een "verbaasde" Theo Salden als beste individuele schutter. Verbaasd omdat deze eer normaliter zijn broer Jaak Salden toekwam.

Verontwaardigde blikken gingen van tafel naar tafel, maar niemand durfde het aan om de huldiging in twijfel te trekken. De terechte winnaar, namelijk Jaak Salden, kreeg later op de avond dan toch zijn verdiende huldiging.

Na afloop van de maaltijd kondigde de voorzitter, totaal onverwacht, het bezoek aan van een speciale gast... de enige echte kerstman. Deze trok een mooi versierde slede achter zich aan, volgestouwd met cadeaus en snoepgoed... Elk lid ontving daarbij een kienkaart. Aan het einde van de kantine gekomen, merkte de kerstman op dat er geen kerstboom aanwezig was. De voorzitter wees in de richting van het boompje waarop de kerstman een vergrootglas uit zijn binnenzak haalde en op zoek ging. Eens het boompje gevonden liep zijn gezicht even rood aan als zijn kerstpak. De woorden die hij toen sprak... willen we jullie graag besparen.

Schuttersleden aan tafel

Eens van de emotie bekomen, deelde de kerstman mee ons uit de nood te helpen. Op zijn fluitsignaal verschenen plots twee levende kerstbomen ten tonele. Het was nu aan de jongsten om deze bomen mooi te versieren met kerstballen en slingers. Vervolgens ontvingen 24 leden een kerstmuts van de kerstman, omdat zij hun sportschutterslicentie behaalden tijdens een examen. Onder deskundige (?) leiding van de kerstman en de voorzitter vond dan het kienen zelf plaats, gevolgd door de trekking van de tombola.

Om 00u45 was het tijd voor de kerstman om het hazenpad, lees: rendierenpad, te kiezen richting Lapland. Het uitdelen van gouden muntstukken, gevuld met chocolade, betekende eveneens het einde van een zeer plezierige en gezellige avond.

Verheyen Jacky

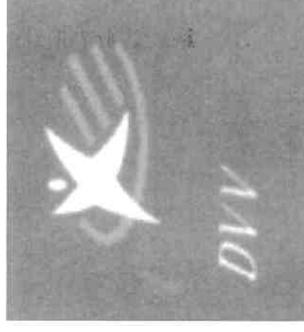
INTERN REGLEMENT SPORTSCHUTTERS LICENTIE

In uitvoering van artikel 13, §1, derde lid 2de van het decreet houdende het statuut van de sportschutter, en artikel 14 van de uitvoeringsbesluiten op het decreet houdende het statuut van de sportschutter, werd een eensluidend reglement opgesteld en goedgekeurd door de raad van bestuur op 10 maart 2008.

Dit reglement, inhoudende 10 hoofdstukken, kan binnenkort op de website van de Federatie van de Vlaamse Historische Schuttersgilden geraadpleegd worden.
Veel leesgenot.

VERZEKERING SPORT & ONTSPANNING van de FEDERATIE VAN VLAAMSE HISTORISCHE SCHUTTERS-GILDEN

Zoals meedeeld in het nummer 10 van april 2007, blz. 6, kan onze Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden iedere aangesloten gilde een gemeenschappelijke verzekering aan een zeer voordelige premie aanbieden bij maatschappij DVV.

Enkele gegevens voor de aangesloten vereniging:

Zijn verzekerd: alle activiteiten van historische schuttersgilden:

schietoefeningen en wedstrijden met wapens: buks kaliber 12, geweer punt 22, bogen, luchtbuks en dergelijke.

Tot het verzekerd risico behoren ook, indien zij worden georganiseerd door de verzekeringnemer in het kader van de verzekerde activiteiten en in groep beoefend:

- vergaderingen, trainingen, wedstrijden, repetities, schoonmaak en onderhoud van gebouwen,
- gemeenschappelijke verplaatsingen en verblijf ter plaatse;
- tijdelijke activiteiten zoals een eetfeest, een bal of een tentoonstelling ter ondersteuning van de verzekerde activiteiten.

Verzekerde waarborgen

Burgerrechtelijke aansprakelijkheid (B.A.)

- Lichamelijke schade aan derden
- Stoffelijke schade aan derden
- Franchise

Rechtsbijstand (R.B.)

- Verweer en verhaal
- Minimumdrempel voor de waarborg verhaal
- Onvermogen
- Strafrechtelijke borgstelling

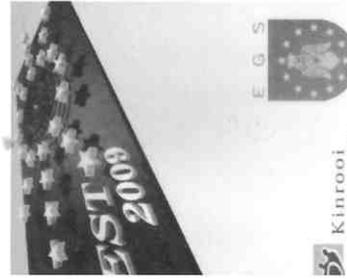
De bedragen en de franchise in B.A. en de minimumdrempel in R.B. zijn gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basisindex 119,64.

Het indexcijfer dat zal worden toegepast, is dat van de maand die de datum van het schadegeval voorafgaat.

Oproep aan alle verantwoordelijke besturen.

Hoe meer aangesloten leden er zich in deze verzekering inschrijven, hoe goedkoper deze verzekering per persoon wordt. Nu betaalt men € 6,25. Bij een hoger aantal verzekerden (meer dan 1000) betaalt men slechts € 4,50. Men hoeft geen namen op te geven, enkel het aantal personen dat u wil verzekeren.

Aarzel dus niet en treed toe tot onze gemeenschappelijke verzekering!

NIEUWS UIT DE BONDEN

HET EUROPEES SCHUTTERSTREFFEN

Dit grootse schutterstreffen heeft sedert het ontstaan voor de derde maal in België plaats namelijk te Kinrooi, in 2009.

Schrijf nu al de data 28, 29 en 30 augustus 2009, de data van dit treffen, in uw agenda. De 8 plaatselijk gilden zullen u gaarne ontvangen.

BELGISCH OVERLEGORGaan

Op zondag 5 oktober 2008 heeft het 15de Nationaal Koningsschieten plaats te Genk, meer bepaald in het Verbond Genk bij de klepschutters. Allen daar zeker heen.

MAAS en KEMPEN

Zondag 25 mei 2008: 1ste Bondsfeest te Kinrooi
Zondag 8 juni 2008: 2de Bondsfeest te Dorne
Zondag 22 juni 2008: 3de Bondsfeest te Niel-bij-As
Zondag 6 juli 2008: OLS te Opoeteren
Zondag 3 augustus 2008: 4de Bondsfeest te Opglabbeek
Zondag 21 september 2008: LDS te Beek
Zondag 28 september 2008: Gildedag te Lier
Zondag 5 oktober 2008: Nationaal Koningsschieten te Winterslag

MAASVALLEI

Zondag 25 mei 2008: 1ste Bondsfeest te Dilsen
Zondag 8 juni 2008: 2de Bondsfeest te Maasmechelen I
Zondag 22 juni 2008: 3de Bondsfeest te Meeswijk
Zondag 6 juli 2008: OLS te Opoeteren
Zondag 3 augustus 2008: 4de Bondsfeest te Stokkem
Zondag 24 augustus 2008: 5de Bondsfeest Bond Maasvallei te Leut
Zondag 21 september 2008: LDS te Beek
Zondag 28 september 2008: Gildedag te Lier
Zondag 5 oktober 2008: Nationaal Koningsschieten te Winterslag

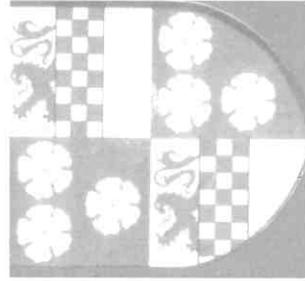
PROVINCIAAL HOOFDVERBOND KLEPSCHUTTERS

Donderdag 1 mei 2008: 1ste Bondswedstrijd te Genebos Lummen
Maandag 12 mei 2008: 2de Bondswedstrijd te Munsterbilzen
Vrijdag 15 augustus 2008: 3de Bondswedstrijd te Vorst (Beringen-Paal)

KLEPSCHUTTERS VERBOND BERINGEN

Zondag 6 april 2008: 1ste Bondswedstrijd te Meldert
Zondag 13 april 2008: 2de Bondswedstrijd te Linkhout
Zondag 20 april 2008: 3de Bondswedstrijd te Vorst (Paal-Beringen)
Zondag 4 mei 2008: 4de Bondswedstrijd te Geenhout
Zondag 11 mei 2008: 5de Bondswedstrijd te Brelaar
Zondag 1 juni 2008 : 6de Bondswedstrijd te Gestel
Zondag 15 juni 2008: 7de Bondswedstrijd te Hulst
Zondag 22 juni 2008: 8ste Bondswedstrijd te Beringen
Zondag 6 juli 2008: 9de Bondswedstrijd te Paalstraat
Zondag 17 augustus 2008: 10de Bondswedstrijd te Laren
Zondag 28 september 2008: Gildedag te Lier
Zondag 5 oktober 2008: 15de Nationaal Koningsschieten te Winterslag

KLEPSCHUTTERS VERBOND LUMMEN

Zondag 30 maart 2008: 1ste Bondswedstrijd te Ubbersel
Zondag 27 april 2008: 2de Bondswedstrijd te Genebos
Zondag 18 mei 2008: 3de Bondswedstrijd te Schalbroek
Zondag 25 mei 2008: 4de Bondswedstrijd te Mellaer
Zondag 8 juni 2008: 5de Bondswedstrijd te Rekhoven
Zondag 29 juni 2008: 6de Bondswedstrijd te Geneiken
Zondag 3 augustus 2008: 7de Bondswedstrijd te Thiewinkel
Zondag 24 augustus 2008: Finale te Gestel
Zondag 28 september 2008: Gildedag te Lier
Zondag 5 oktober 2008: 15de Nationaal Koningsschieten te Winterslag

KLEPSCHUTTERS VERBOND GENK

Zondag 30 maart 2008: 1ste Bondswedstrijd te Camerlo
Zondag 13 april 2008: 2de Bondswedstrijd te Hemmen (Camerlo)
Zondag 4 mei 2008: 3de Bondswedstrijd te Congo-Bockrijck
Zondag 25 mei 2008: 4de Bondswedstrijd te Winterslag (Jozef)
Zondag 1 juni 2008: 5de Bondswedstrijd te Winterslag (Barbara)
Zondag 8 juni 2008: 6de Bondswedstrijd te Gelieren
Zondag 17 augustus 2008: 7de Bondswedstrijd te Camerlo
Zondag 31 augustus 2008: 8ste Bondswedstrijd te Congo-Bockrijck
Zondag 7 september 2008: 9de Bondswedstrijd te Winterslag (Barbara)
Zondag 28 september 2008: Gildedag te Lier
Zondag 5 oktober 2008: 15de Nationaal Koningsschieten te Winterslag

INHOUDSTABEL:

- Blz. 3 – Woordje van de voorzitter
- Blz. 5 – Woordje van de redactieraad
- Blz. 6 – OLS-logo te Opoeteren
- Blz. 8 – Uit het verenigingsleven in Diepenbeek (Boek Heemkundige kring)
- Blz. 11 – Uit het gildeboek van Meensel-Kiezegem
- Blz. 17 – De licentie is er... en nu???
- Blz. 19 – Het sportlicentieboekje praktisch
- Blz. 21 – Vertellingen rond de handboog
- Blz. 24 – Welkom aan het verbond van St.-Jorisgilden in de streek van Hoogstraten
- Blz. 29 – De organisator van het 15de Nationaal Koningsschieten te Genk
- Blz. 34 – Kijk... hier is de Sint-Sebastiaansgilde van Dilbeek
- Blz. 36 – Mededelingen
  - OLS-informatieavond
  - Traditionele overdracht OLS “Winnaarshoekje”
  - Ook Kerstmis wordt bij de gilde gevierd
  - Intern reglement sportschutterslicentie
  - Verzekering sport en ontspanning van de FVHS
  - Nieuws uit de bonden

MEDEWERKERS

Paul Stoop – François Van Noten – Martine Luwel – Boek Heemkunde Diepenbeek – Davy Ickx – Stan Krolicki – Pater Karel De Wilde – Wim Druyts – Margriet Willems – Jacky Verheyen – Louis Drees – Davy Versleegers.

Tijdschrift verschijnt driemaal jaarlijks

Abonnementenprijzen voor 2008

Binnenland € 9

Buitenland € 15

Te betalen aan de bank: K B C Nr. 735 - 0011152 - 82 van de Federatie met vermelding van : “abonnement tijdschrift van vzw Federatie Vlaams Historische Schuttersgilden” .
Voor betalers in het buitenland: Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw, Breeërsteenweg 394, B 3640 Kinrooi; IBAN: BE 7350 0111 5282, BIC: KREB BE BB
Abonnement dient vooraf betaald en kan elk moment ingaan met voortzetting, mits een opzeg van drie maanden voor verstrijken van huidig abonnement.

Aan de medewerkers hartelijk dank. Aan alle andere gildebroeders of gildezusters: als u iets te melden hebt, laat het ons weten, wij brengen het in uw tijdschrift.

